

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: OMGE TAGOKNAK: NEGYEDÉVRE 16 P FÉLÉVRE 30 P ELŐFIZETŐKNEK: NEGYEDÉVRE 22 P FÉLÉVRE 40 P		AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TULAJDONA AZ EGYESÜLETI TANÁCS FELÜGYELETE ALATT KIADÁSÉRT FELELŐS: MUTSCHENBACHER EMIL DR. FELELŐS SZERKESZTŐ: DÖRCHUG TIBOR SEGÉDSZERKESZTŐ: VERMES ANDRÁS	SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IX., KÖZTELEK-UTCA 8. — TELEFON: 187-954 KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 25. — TELEFON: 189-932 POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA SZÁMA: 26,576
--	--	--	---

Az otthonukat vesztett székely gazdákért!

Mint a belügyminiszter rádiósorozatában bejelentette, az ellenségnek Erdély bástyái ellen intézett váratlan rohamára katonai okokból elkerülhetetlen kényszerűséggé tette a Székelyföld átmeneti kiürítését. Ennek következtében ezer meg ezer derék székely gazdacsalád volt kénytelen békés otthonát odahagyni s egy szál ruhában, többnyire csak a sebtében összekapkodott, legszükségesebb holmival felszerelve, az éppen található közlekedési eszközök felhasználásával vagy esetleg gyalogszerrrel szülőföldjéről elmenekülni. Az így hajléktalanokká és földönfutókká vált székely gazdacsaládok, amelyeknek fegyverbíró férfitagjai jórészt visszamaradtak az ellenséges támadás feltartóztatására és országhatáraink védelmére, mint hajléktalan testvérek kénytelen magyar testvéreiktől ideiglenes otthont adó fedelmet és a mindennapi kenyeret biztosító munkaalkalmat.

Az OMGE, a mezőgazdasági kamarák és a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete elhatározták, hogy meleg szeretettel és őszinte testvéri érzéssel magukévá tessék az otthonukat vesztett székely gazdacsaládoknak nemzeti érdekű ügyét és sürgősen megszervezzék a délkeleti határainkról menekülő kényszerült gazdacsaládoknak a velük együttérző többi magyar paraszt körében való elhelyezését. Bizonyosak vagyunk benne, hogy nem lesz olyan magyar szülő, olyan magyar otthon s olyan ölelő testvéri kar, amely menekülő határcsücsök előtt ki ne tárulna s amely nem osztaná meg velük szívesen ezekben a nehéz napokban szerény hajlékát és szűkös falatjait.

Székely testvéreink nem alacsonylat vagy könnyorodományt kérnek és várnak tőlünk. Soraikból a maguk földjéről elűzött gazdák készséggel ajánlják fel munkacerejüket azoknak a gazdatiszteknek a megsegítésére, akik a háború következtében amúgy is oly nehezen nélkülözik a hiányzó, most fegyvert forgató szorgos munkás kezeket, s akik e miatt nem tudják a legsürgősebb gazdasági munkákat idejében elvégezni. A székelység körében ősrégi, hagyományos szokás a kaláka, vagyis egyes közérdekű munkákhoz közös erővel, egymás megsegítésével való elvégzése. Ilyen segítő kaláka-munkára jelentkeznék a maguké helyett az édes magyar anyaföld másik barázdájának megművelésére készek vállalkozni a mindent feldúlással fenyegető ellenség elöl hozzáuk menekülő véreink. Arra kérünk minden magyar gazdát, fogadja őket szívesen, nemcsak mint vendégeket, hanem mint készséggel ajánlkozó önkéntes munkatársakat és fogják meg jó erősen egymás kezét a ma mindennél fontosabb munka mezején!

Amelyik gazdaságban férőhelyet, ideiglenes szállást lehet számukra biztosítani s ahol önként felajánlott munkájuk fejében szívesen megosztják velük az otthoni falat kenyeret: azok sürgősen értesítsék az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet vagy lapunk szerkesztőségét, hogy hány menekült székely testvért fogadhatnak be és hányan tudnak mezőgazdasági munkaalkalmat biztosítani az őszi hónapokra.

Mutassuk meg ezekben a gondterhes, mindannyiunkat nehéz próbára tevő napokban, milyen az áldozatkész magyar összetartás s hogy a magyar gazdák nem hagyják el a bajban, hanem megsegítik szeretettel ölelik magukhoz sorsűzött székely gazdatestvéreiket!

M. E. dr.

Gazdasági egyesületeink munkássága.

Vármegyei gazdasági egyesületeink évi rendes közgyűléseit az idén a fennálló körülmények folytán később tartották és általában, ha az érdeklődés a közgyűlések iránt meg is nyilatkozott, az azokon megjelentek száma érthető okokból nem érte el az előző évi közgyűléseket. Minden egyesület vezetősége a közgyűlésen ad számot arról a munkásságról, amelyet a lefolyt esztendőben teljesített és a közgyűlés tagjai hivatottak elbírálni azt, vajjon az egyesület, illetve annak vezetősége jó munkát végzett-e.

Gazdasági egyesületeink közel száz esztendeje fejtenek ki tevékenységet és a vármegyei gazdasági egyesületek működését nagyobb távlatból szemlélve, hazai mezőgazdaságunk megirradó története lesz hivatott elbírálni azt, vajjon sikerült-e és mennyiben a vármegyei gazdasági egyesületeknek rendeltetészerű eszközösítései megvalósítani. A mezőgazdasági érdekképviselet ügyeivel 40 esztendő óta foglalkozva, bőséges alkalma nyílt ezeknek az egyesületeknek munkásságát, mezőgazdaságunk fejlesztésére irányuló törekvéseit figyelemmel kísérni és ennek alapján a leghatározottabban állíthatom, hogy vármegyei gazdasági egyesületeink jó és hasznos munkát végeztek és ezért mezőgazdaságunk történetének lapjain mindenesetre méltó helyet fog működésük elfoglalni.

Mezőgazdaságunk szélesebb rétegei szaktudásának fejlesztése, hazai növénytermesztésünknek a kor színvonalára való emelése, ezzel természetlágaink fokozása, népies állattenyésztésünk fejlesztése, a szövetkezeti eszme népszerűsítése jórészt a vármegyei gazdasági egyesületek munkásságának köszönhető. Szinte felbecsülhetetlen az a közhasznú munkásság, amelyet ezek az egyesületek és önzetlen vezetői kifejtettek és amely munkásság annál értékesebb, mert a legtöbb egyesület az anyagi eszközök hiányával állandóan küzdve tudott kiváló eredményeket elérni. Ha ezek az egyesületek anyagilag jól megalapozva folytathatták volna és folytathatnák munkásságukat, az elért eredmények még kitünőbbek lehettek volna és lennének.

A közelmúltban lefolyt vármegyei gazdasági egyesületi közgyűlések elé terjesztett jelentésük ma is az egyesületek szorgos és a viszonyokhoz alkalmazottan sokoldalú és eredményes működéséről számolnak be, amelyek közül néhányat kiragadván gazdasági egyesületeink mai munkásságának átlagos képét nyerjük.

A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület évi jelentéséből kitérünk, hogy az egyesület a mezőgazdasági népesség szélesebb rétegei szaktudásának fejlesztése érdekében közreműködött a téli gazdasági tanfolyamok rendezésében és ezek között Budapesten a esonkult katonák részére rendezett kéthónapos tanfolyamon. Tanulmányi kirándulást rendezett, sulyt vetve arra, hogy azon lehetőleg a kigazdák legyenek nagy számban képviselve: továbbfejlesztette az egyesülettel legszorosabb kapcsolatban álló gazdaköri hálózatát és a gazdakörökben számos szakelőadást tartott. Létesítette és foglalkoztatta lötenyészési szakosztályát, amely Kiskunfélegyházán lötenyészési értekezletet tartott. Ugyanazak létesítette a Dohánytermelői Országos Szövetségével szoros kapcsolatban álló dohánytermesztési szakosztályt. Részt vett az állami vetőmagkiosztási akciókban, elősegítette a gazdák anyagbeszerzési szükségleteinek lebonyolítását, valamint a silőépítési, trágyatelep-építési és községi bikastálló-építési állami tevékenységeket. Különösen nagy eredményeket ért el a 22 kat. holdas üllői vármegyei gyümölcsfa-

iskola kezelésével, amelynek már a megye határára túl is híre van.

A Vasmegyei Gazdasági Egyesület a gazdakörök és taglétszám tekintetében vezető helyen áll. Az egyesület taglétszáma 12000 fölé emelkedett és az egyesület keretében 143 gazdakör működik. „Gazdasági Értesítő” című hivatalos lapja 14000 példányszámban jelent meg, amelynek révén módjában áll az egyesület tagjait nemcsak az egyesület tevékenységéről a legszélesebb alapon tájékoztatni, de szakközleményei révén a szakértelem fejlesztését is éppen a gazdatársadalom szélesebb rétegei felé hathatósan elősegíteni. Bár a szokásos bikavásárokat a fennálló viszonyok folytán nem tarthatta meg, mégis a vármegyei törzskönyvelő gazdaközönsége az egyesület közreműködésével 442 tenyészbikát és 446 fiatal és hasas tenyészszójt, valamint 917 üszőborjút értékesített az állami akció keretében. Az egyesület kezdeményezésére alakult meg a Vasmegyei Tejszövetkezet Szövetsége, amelynek hívatása lesz a tejértékesítés minden részletre kiterjedő megszervezése és a tejtermelő gazdaközönség érdekeinek megvédése.

A Győrvidéki Földművelők Egyesülete különösen sulyt vetett a gazdaköri hálózat szerves kifejlesztésére és a gazdakörökben olyan tevékeny munkát és élenket sikerült megvalósítani, hogy a gazdaköri vezetők fokozódó érdeklődése, a tanácsért és irányításért az egyesülethez való állandó fordulása lehetővé tette az ebből folyó levelezésnek és beadványoknak a hivatalos időben való elintézését, úgyhogy az egyesület tisztviselői ezek elvégzése céljából állandóan délután is tartottak szolgálatot. Az alapszabályok szerint a gazdakörök minden év első hónapjában évszázó közgyűlést tartoznak tartani és az azokon előterjesztett működési jelentés, zárszámadás és költségvetés egy-egy példányát az egyesülethez be kell küldeni, egyrészt, hogy ahol ezekből kitűnően a gazdaköri működésben hiba van, ott azonnal segíten lehessen közbe lépni, másrészt, hogy a működésben kiváló gazdakör a többinek példát állíthassék.

Az egyesület gazdaköreinek évi jelentéseiből kitűnően a gazdakörök működése azonos keretű, a viszonyoknak megfelelően mégis változó. Az egyesület irányítására több gazdakör a közönséges csoportokra osztotta be, amely lehetővé tette az akciók könnyebb lebonyolítását. Az egyik gazdakör a vetőmagtisztító gép jövedelméből ezévesen már összes tartozását kiegyenlítő és beszerzett egy belga gyártmányú műtrágyaszórót, továbbá 4000 darab akácsemetét. Másiknak saját helyisége van, ahol hetenként tartottak köri értekezleteket, amelyeken az időszéri rendeleket ismerítették és megvilágították s néha maguk a kigazdák tartottak egyes gazdakérdésekről előadást. Másik körben a vitaelőadásokra helyezték a sulyt. Ezek a gazdanevelő eszközök külön is kiemelendők és felkarolásra ajánlhatók, annál is inkább, mert alkalmasak a gazdaközönség beüszögesebb összefogására. Van a megyében több gazdakör, amely gazdakönyvtárt létesített és azt a kör tagjai rendelkezésére bocsátja. Csaknem valamennyi gazdakör törzskéve a szakértelemnek illymódon való fejlesztése is, sőt egyik gazdakör a Budapesti Közlöny mellett négy szaklapot is járát, míg másik a gazdakörben rádiót szereltett fel, ahol különösen a földművelésügyi minisztérium rádiós előadásainak van nagy hallgatósága. Említésre méltó tünet, hogy amidőn az egyik gazdakörben a rádió elromlott, a tagok érdeklődése is láthatóan megesőkkent. Az egyik gazdakör által vásárolt vetőgép különösen a kisebb gazdata-

goknak volt nagyban segítségére. Másik gazdakör nagyobb jelentőségű kezdeményezése, hogy megszervezte a közegben a sertesorban elüli általános védőoltást, míg ismét másik mértékűt vasárolt, amelynek vételárát a mázsálási díjakból törlesztte. Itt csaknem valamennyi gazdakör az egyesület útján bekapcsolódott az állami vétomagakcióba, udvarbejárást, határbejárást tart, több gazdakör az általános kulturális hatadás érdekében műkedvelő előadást rendezett, amelynek jövedelme vagy a kör kiadásainak fedezésére, vagy jótékonyokra szolgált.

A gazdaköri működés fentebbi vázolata egyszerűsége és Győrvidéki Földművelők Egyesületének munkásságát is visszatükrözi, mert az egyesület a gazdaköri élet irányítója, ellenőrzője, az egyes kezdeményezések megvalósításához szaksegélyes támasza. Az egyesület emellett megalakította lötenyészési szakosztályát, amellyel kapcsolatos volt szervező, törzskönyvelő, bírálati, stb. munkássága, fenntartotta a Gazdakör Biztosító Szövetkezetével évtizedek óta fennálló kapcsolatát és az egyesület külön tevékenységének tekintendő a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete beszerzési akeiójának hatékony támogatása, amelynek köszönhető volt, hogy az előző évhez képest a vármegyében sokkal több gazda kapcsolódott ebbe az akeióba.

A Nyitra-Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület, amelynek működési területe a trianoni békeparancs által elszakított, majd újból visszatért ország részére esik, már az elszakítás éveiben tapasztalta, hogy gazdasági érdekképviseleti élet csak a legszélesebb rétegek bevonásával lehetséges. Az egyesület évi jelentése megállapítja, hogy a kisgazdatársadalom hazafias magatartásának — ami az adófizetői készségben is mutatkozik — kialakításánál elvitatathatlan érdemeket szerzett egy-egy községben működő gazdakör. Az egyesület működésének súlypontja ezért a gazdakörök alakítása, azok eredményes működésének biztosítása. Ennek érdekében írta *Kochanovszky* Edgár az egyesület igazgatója „Gazdakör” című 143 oldalas munkáját, amely a gazdaköri vezetők számára kézikönyvként szolgál és amely vezérfontos arra, hogyan kell gazdakört alakítani, azt vezetni. A kézikönyv alapszabályminta és a szükséges hatósági beadványok mintáit is tartalmazza.

Az egyesület felügyelete alatt működő gazdakörök csaknem mindegyikének munkássága példászerű. Így az egyik tagjai részére az egyesület útján esélyesi szentet szerzett be, a másik a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél többféle növényre, a Futuránál olajmagvakra termelési szerződést kötött és gyümölcsfaültvényeket szerzett be. Az Ersekújvári Gazdakör, amely 25 éves múltja tekintetében, az egyesülettel együtt súlypontot készített, amely a gazdakör rendelkezésére áll. Általában a silőépítésre való serkentés és segítség több gazdakör munkaprogramja. Van gazdakör, amely különösen a beszoigátási kötelezettséggel kapcsolatos teendőkre oktatta ki tagjait, viszont másik, amely a község lakói részére szövetanfolyamot rendezett és legtovább a szaktudás fejlesztésére irányuló tevékenység mellett nemeseített vetőmagvak, mezőgazdasági gépek beszerzése terén volt segítségére tagjainak. Az egyesület igazgatósága a gazdakörök elnökeit rendszeresen minden hónapban gazdaköri értekezletre hívta össze, amelyeken a gazdaköri vezetők mindenkor csaknem teljes számban gyűltek egybe.

Az egyesület Galántán kirendeltséget létesített azzal a céllal, hogy az ottani járásban lévő 1000-nél több tagjával a kapcsolatot fenntartsa és kimélyítse. Értékes munkásságot végzett az egyesület igazgatója, amidőn az újonnan rendszeresített községi gazdasági előjárók részére tartott tanfolyamon ismertette a mezőgazdasági érdekképviseletek történetét, a hivatalos és szabadársulási érdekképviseleteket, ezek feladatát, szervezetét, működését. Az egyesület résztvett — mint a többi vármegyei gazdasági egyesület is — a földművelésügyi minisztérium kedvezményes akeióinak lebonyolításában, tagjai nevében termelési szerződéseket kötött a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével és a Futurával. Határozottan működött

közre a cukorrepatermesztők érdekképviseletében és onkéntes tarsulási alapon létesítette a cukorrepatermesztői ellenőrző szervezetet, hogy a termesztoke az átadásnál súlyosabb károsodás ne érje. Erdemes megemlíteni, hogy az egyesület működési területén a repatermesztők 90%-a csatlakozott önként ezekhez a szervezetekhez. Az egyesület raktárhelyiséget berelt, amelyben nemcsak a szétosztandó vetőmagvakat tárolta, de a raktárt fűszereite tisztítógeppel tagjai részére. Megalakította a Mátysföldi Gazdakör Termelő- és Ertekesítő Szövetkezetet, amelynek tagjai korai burgonya, tejfeszkaposztó és zöldségtermelésükkel eddig is nevet vívtak ki maguknak, de a termények hasznának javát addig mások látták. A Dohánytermelők Országos Szövetsége és az egyesület közötti szorosabb kapcsolat érdekében megalakította a dohánytermelői szakosztályt, résztvett a szövetség által a dohánytermesztő kisgazdakör részére rendezett szakelőadás szervezésében. Megalakította az egyesület működési körzete lötenyészésének fejlesztése érdekében a lötenyészési szakosztályt, amelynek fő célja a törzskönyveket kancsálománnyal nyilvántartása, a lötenyészés minden rendelkezésre álló eszközzel való előmozdítása. Ez a szakosztály, amely egyszerűsége az Országos Törzskönyvelő Bizottság tagja, rendezte az export és honvédségi lovasárlásokat és a belföldi forgalomban is iparkodott tagjai eladásra szánt lovait elhelyezni.

Gazdasági egyesületeink munkásságára vonatkozóan kiragadott fenti példák igazolják azt a hatalmas és értékes kultúrakimunkát, amellyel hazai mezőgazdaságunk színvonalát állandóan emelkedik és amely munkásságát a hivatalos szervek is szívesen elismerik. Így Somogyvármegye alispánja a vármegye törvényhatóságának folyó évi augusztus 7-i közgyűlése elé terjesztett jelentésében díszesrel emlékeztek meg a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület elnökéről, *Somssich* Miklósról és v. *Poroschegyi* Károly egyesületi igazgatóról, akik fáradhatatlan munkával fejlesztették a vármegye állattenyésztése színvonalának emelését.

Örömmel kell megállapítani, hogy vármegyei gazdasági egyesületeink legnagyobb igyekezetével — és hozzátehető sikerrel — iparkodnak az OMGE, mint a GEOS központja évek előtt hozzájuk intézett ama felhívásnak eleget emni, hogy működésük súlypontját a gazdaköri hálózat eredményes kiépítésére helyezték, mert kétségtelen, hogy csak a jól működő gazdakörökön keresztül lehet a kisgazdatársadalmat az egyesületekkel a legszorosabb kapcsolatba hozni és a gazdakörök révén létesíthető az az egységes gazdatörvény, amely egyszerűsége az egyesületek alapja. Gazdakörök létesítése elvitatathatlan elsősorban a vármegyei gazdasági egyesületek feladata, amelyért minden erkölcsi és anyagi áldozatot meg kell hozni.

A gazdakörök működését a gazdasági előjárói intézmény is kedvezően befolyásolhatja. Amennyire érdekük a gazdaköröknek, hogy a gazdasági előjárók a gazdakörök működését támogatják, éppen annyira érdeké a gazdasági előjárói karnak, hogy a gazdakörök minél jobban legyenek megszervezve, minél eredményesebb munkát fejtsenek ki, mert a megszervezett és jól működő gazdakör nagyban elősegíti a gazdasági előjárók működésének eredményességét is.

Vészes hullámok közt hanyódiik hazánk és sorsunk hajója. Minden erőnkkel azon kell lenni, hogy munkahelyén mindenki száz százalékon túl is betöltesse a kötelességét. Vármegyei gazdasági egyesületeink évszázados közhasznú tevékenységének a mai idők nem kedveznek, hiszen a szervezés, a termelés fejlesztésének munkája igen sok nehézségbe ütközik. Ennek ellenére bizva remélhető, hogy gazdasági egyesületeink vezetői továbbra is szilárd elhatározással, nem csökkent munkakészséggel és önzetlenséggel vezetik az egyesületek ügyeit és irányítják eredményes munkásságát, támaszt és segítséget nyújtva ezzel a gazdatársadalom legszélesebb rétegeinek, míg a vihar elültével biztosítani lehet anyagilag is a vármegyei gazdasági egyesületek nyugodt, tervszerű és hazai mezőgazdaságunk fejlesztése érdekében oly nélkülözhetetlen munkásságát. *Fabricsius* Endre.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: *Surányi* János dr.

„Több televényt!”

Írta: *madari* Kisebly János dr.
m. kir. kiscsüti, yi 1019-ga. ó.

E cím alatt a „Köztelek”-ben megjelentekhez a következőkben meg egyszerűsége hozzá kell szólnom, főképpen azért, hogy *Várallyay*-nak a humuszleomlást illetően válaszoljak kérdésére. Hozzá kellene szólnom más egyéb, *Várallyay* által szóval tett kérdéshez is, mert vannak ezek között olyanok, amelyeket a gyakorlat érdekében más irányban is szükséges volna megvilágítani. Ezekről majd más alkalommal fogok megemlékezni, mert a lap jelenlegi kerete hosszabb értekezéseket nem enged meg.

Cikkemben kifejezetten megírtam, hogy a humusz minősége, *legfőképpen a helytelen termelési rendszerek és módok alkalmazása következtében elromlott és állandóan tovább romlik*. E mondatban már nagyrészt benne is van a válasz *Várallyay* kérdésére, és megjegyzem még, hogy amint az értekezésből kitűnik, ezt sem általánosítottam. Megemlékeztem továbbá *Teórék* dr. folyamatban lévő humuszminőség-kutatási munkáját, amelyet természetesen itt nem részletezhetek és csak annyit mondhatok, hogy a vizsgálati adatokból kétségtelenül megállapítható, hogy a különböző, sőt az egymű talajokban is a beljük jutott szerves anyagok bomlási fok, továbbá az összes és a már humifikált szerves tartalom széntartalmának rendkívül különböző lehet. Kiténik a vizsgálati adatokból tehát, hogy maga a humifikációs folyamata különböző talajokban és különböző feltételek között egymű talajokban is más és más eredményre vezet és igen különböző humuszminőségeket szolgáltathat.

Gyakorlatilag minden további nélkül fennáll, hogy jó minőségű humusz keletkezését csakis messzeli talajokban akkor biztosíthatunk, ha kiterjedt pillangóstermesztés mellett jó minőségű istálló- és zöldtrágyát alkalmazunk, valamint a művelést okosra végezzük.

A jó minőségű humusznak — a sok közül — egyik követelménye a megfelelő szén-nitrogénarány. Az ezirányban a Földtani Intézetben a felvételekkel kapcsolatosan végzett nagyszámú C- és N-tartalomvizsgálatok eredményei a vizsgált esetek túlnyomó számában kétségtelenül arra mutatnak, hogy ez a feltétel kedvezőtlen, tehát jogosan állapítottam meg, hogy a humusz hazánk nagy területén kedvezőtlen minőségű. Hogy vannak jó minőségű humuszt tartalmazó talajaink is olyanok mellett, amelyek humusza rosszabb minőségű vagy egyáltalán rossz, azt a szén-nitrogénarány számadatainak sokszor elég nagy különbsége egyébként egyező talajtípusokban is mutatják.

Semmiképpen sem vonható kétségbe, hogy a keletkező humusz minőségére befolyást gyakorló a termesztett növényeink és termesztési sorrendjük megválasztása, valamint a talajművelés és az istállótrágyázás módja körül súlyos hibák állanak fenn, és ezirányban még igen sok javítani valónk van, mert állandóan olvassuk és halljuk pl. az istállótrágya kezelésének fontosságát, és emellett is, mint egyik főcél, a nitrogéntartalom megővésének és fokozásának fontosságát.

Elismerem természetesen, hogy még messze vagyunk attól, hogy a humusz kérdést minden tekintetben tudományosan feltárjuk és megismerjük és tudom, hogy *Teórék* dr. munkája is az egész kérdést csak egy lépéssel vitte tovább, de ez a lépés már elegendő bizonyítékokat szolgáltat arra, hogy igenis a humuszminőségek még egymű talajokban is különbözők lehetnek attól függően, hogy miképpen műveljük, trágyázzuk és használjuk talajainkat és milyenek az éghajlati körülmények.

A helytelen termelési rendszerek alatt — amelyek nézetem szerint a humuszminőségek romlásának egyik főoka — a nálunk, sajnos, rendkívül elterjedt, majd nem állandó búza-kukoricaforgó és némely gazdaságban egyik-másik kedvezőtlen

VÉTKEZIK ÖNMAGA ELLEN, HA NEM OLVASSA EL LAPUNK UTOLSÓ OLDALAI EGYIKEN LÉVŐ HIRDETÉSÜNKET!

MEZŐGAZDASÁGOK ÉRTÉKESÍTŐ ÉS BESZERZŐ IRODÁJA

Budapest, VII., Károly király-út I. szám.
Telefon: 422-578. Sürönycim: Mébiró, Bpest
Mezőgazdaságok budapesti érdeke és

VEZÉRKÉPVISELETE.

Kereskedelmi és jogi osztály. Hadiüzemi szállítások.
Felvidéki fiók:

Török-ügyönkség

585 KASSA, Gróf Apponyi Albert-u. 6.

Elvállalja uradalmak, gazdaságok, hadiüzemi önellátási csoportok budapesti kereskedelmi és hivatali érdekképviseletét. Az összes mezőgazdasági termékek értékesítése. Gazdaságok összes szükségleteinek beszerzése.

Budapesti ügyeik gyors, szabyszerű elintézése. Mezőgazdasági cikkeknek ipari cikkekre történő átcserelése. Export-import ászekötöttetések létesítése. Termények nagyvásártelpei, budapesti nyit üzletbeni bizományi értékesítése. Gazdaságok bérponti könyv- és irodavezetése. Gazdaságok irányítása.

Öskeresztény cég.

Németországi gyakorlat szervezésben és a gazdasági ügymenetben.
Széles megkeresésre kimerítő levélbéli tájékoztatás.

ZTÉS.

os dr.
t!
os dr.
ga.

egjelentekhez a
a kell szólnom,
ak a humuszle-
sere. Hozzá kel-
ay által szövé-
ek között olyan-
más irány-
gítani. Ezekről
lékezni, mert
kezeseket nem

um, hogy a hu-
lytelen terme-
zása követke-
bb romlik". E
s van a válasz
nem még, hogy
ezt sem általá-
a Teórok dr.
kutatói mun-
em részletezhe-
y a vizsgálat
tható, hogy a
ban is a belé-
foka, továbbá
eres tartalom
lehet. Kitiunik
maga a humi-
ajokban és kü-
talajokban is
gen különböző

mélkül fennáll,
kezesét csak
biztosíthatunk,
ellett jó minő-
mazunk, vala-
uk.
sok közül -
szén-nitrogén-
tételben a fel-
gyszámú C- és
vizsgált ese-
lalt arra mu-
n, tehát joga-
musz hazánk
ú. Hogy van-
ó talajaink is
rosszabb minő-
szén-nitrogén-
nagy különb-
ban is mu-

égb, hogy a
rást gyakorló
tési sorrend-
ajművelés és
yos hibák ál-
sok javítani
k és halljuk
ntosságát, és
ogentartalom
ágát.

gessze va-
minden tekin-
gismerjük és
az egész kér-
abb, de ez a
olgálat arra,
ég egynemű
től függően,
k és használ-
ajlati körül-

alatt - ame-
ségek romlá-
s, rendkívül
korieforgót
kedvezőtlen

minőségű tarló- és gyökérmadarványú növény-
nek túlhaltott természetét értem. Hogy ilyen ter-
mesztési rendszerek mellett más humuszminősé-
gek keletkeznek és a természetű a talajban lévő
humusz minősége jobban leromlik, mint akkor,
ha erősebb pillangóstermesztés mellett változato-
sabb növénytermesztést folytatunk, azt, úgy vé-
lem, nem szükséges tudományosan bizonyítani.
A gyakorlati tapasztalat eléggé bizonyítja ezt.
Igy pl. ismerek olyan uradalmakat, amelyekben
a 10 éves cukorrépa-termésátlagok még 60 év előtt
- amikor még igen kevés műtrágyát alkalmaztak
- 220 q körül mozgáltak kat. holdankint, majd
pedig jelenleg - amikor kiterjedt műtrágyázás
is folyik - fokozatosan az utolsó tíz év átlagában
már 100 q-ra estek vissza. Bár lehetséges, hogy
ebben más tényezők is szerepelnek, megvan az
alapos okom maris arra, hogy egyik, jelenleg
beható kísérletek és vizsgálatok tárgyát képező
ilyen esetben a legfőbb ok a humuszminőség le-
romlása. Erről majd a kísérletek és vizsgálatok
befejezése után fogok ismertetést nyújtani. Elis-
merem azonban, hogy azt, miszerint a helytelen
termelési rendszerek és módok okozták a humusz-
minőségek leromlását, jelenleg még legfőképpen
csak azzal tudjuk alátámasztani, hogy ilyen ese-
tekben a talaj táplálékutánczó képességében
zavarok mutatkoznak, amit legerősebben a ni-
trógenhiányban észlelünk. Úgy vélem azonban,
hogy minden tudományos vizsgálati számadat
nélkül is mindenkinek, aki a humusz szerepét és
az enyészet törvényszerűségeit a talajban ismeri,
el kell fogadnia azt, hogy a humusz minősége a
felsorolt okok következtében el kell hogy romol-
jék. Ezek a felismerések vezettek engem arra,
hogy már több mint 15 évvel ezelőtt a rossz elő-
vetemények után következő növények részére az
intenzívebb nitrogénműtrágyázást javasoljam. (L.
erre vonatkozóan: „A trágyaszerek jóvedelmző
érvényesülésének feltételei”. „A talaj és növény”,
„A talajvizsgálatok szerepe a növénytermesztés-
ben”, stb. munkáimat.) Egyebekben bizonyos fel-
tételekhez köve elismerem Várallyay fejtegetése-
nek helyességét annál is inkább, mert ugyaneze-
ket már több mint két évtizede állandóan han-
gatótam, de szükségesnek tartom figyelmét arra
felhívni, hogy pl. az általa az 1943. évben végzett
kísérletek eredményei sem általánosíthatók, mert
a különféle trágyák hatásának arányszámait nem
fogadhatók el általánosan helyesnek. Lehetnek és
vannak szép számmal talajok és esetek, amikor
az istállótrágya a búza alatt nagyobb jóvedelme-
zőségeit biztosít és eredményt adhat, mint a ká-
sok alatt, és vannak területek, esetek és gazdasá-
gok, ahol a rossz elővetemények után pl. a búza
nagyobb terméseket ad, mint a pillangósok után.

Egyébként a talajok humuszának minőségére
párhuzamosan és szakszerűen végzett érlelési kí-
sérletek útján a keletkező szén- és salétromter-
melés mennyiségéből, vagy pedig a szén-nitrogén-
arányból is lehet következtetni. Utóbbi mód azon-
ban talán nem olyan megbízható, mint az előbbi.
Úgy látszik, hogy nagy szerepe van még a
humusz minőségében a foszforsav-abszorpciónak
is. Laatsch vizsgálatai ugyanis arra engednek
következtetni, hogy a foszforpentoxid, mint dipol
szerepelve, a talajkolloidok által abszorbeálva
lesz, és ebben a formában a termékességben
igen fontos szerepe van. (Laatsch Halleban fog-
lalkozik ezzel a kérdéssel, de sajnos, az adatait
ismertető munkája nem áll most rendelkezésemre
és így nem tudom idézni.) Saját ilyen irányú már
öt éves gyakorlati tapasztalataimról és eredmé-
nyeimről „a szuperfoszfátos istállótrágyakezelés-
ről”, amely abban áll, hogy a naponta az istálló-
ból kikerülő alomra számosállatonként egy negyed-
től egy fél kilogrammig adagolok szuperfoszfátot
és az istállótrágyát egyébként tonyosan keze-
lem, a folyamatban lévő vizsgálatok és szabatos
kísérletek befejezése után fogunk beszámolni.

A humuszleromlásban a kedvezőtlen minőségű
tarló- és gyökérmadarványokon kívül még szere-
pet játszanak mindenekelőtt a talajsavanyúság és
ott, ahol ez folyhat, a lassú elsavanyodás, a rossz
minőségű istállótrágyák alkalmazása, a szerves
trágyázás elhanyagolása és a helytelen talajmű-
velés is. Hogy ezek tényleg érvényesülnek, talán
nem szükséges tovább magyaráznom.

A sok pro és kontrából, ami úgyszólván min-
den termeléstéchnikai kérdésben fennáll, mert hi-
zen minden prora és minden kontrára állanak
rendelkezésre feltétlenül helyes ellentétes adatok,
a tanulság az, hogy ismerjük meg mindenekelőtt
az élettani természeti törvényszerűségeket és ta-
nuljuk meg azokat, élettanilag gondolkozzva, be-
lyesen és okszerűen értelmezni és alkalmazni. Ha
ezt megtanultuk, akkor a természeti adottságok
figyelembevételével legtöbbször el fogjuk találni
helyesen azt, hogy termelési tevékenységünket
miképpen végezzük, hogy az okszerűség követel-
ményeinek eleget tegyünk és azokat a meglepé-
seket elkerüljük, amelyeket sokszor érthetetlen-
nek látszó terméseredmény különbségekben ta-
pasztalunk.

Nem akarok vitába szállni Várallyay-val afelett,
hogy az országos viszonylatban különböző-
számított istállótrágyamennyiség 10 és 17 q-s hold-
dankinti eredményei közül melyik a helyes. Ez
nem is fontos, mert tény, hogy mindkét eredmény,
sőt ezek kétszeres mennyisége is még kevés.

Végül osztom ugyan Várallyay-nak azt a né-
zetét, hogy a talaj humusztartalmának mennyi-
sége nem lehet fokmérője a talajok termőkésze-
ségének, de hozzáfűzöm, hogy ezt sem szabad álta-
lánosítani, mert hiszen vannak esetek szép szá-
mmal, amikor a humusztartalom mennyisége a ter-
mékenységben tényleg döntően érvényesül. Ez-
irányban általában irányelvül azt mondhatjuk,
hogy kifejezetten ásványi talajokban (és Békén
eikkében látszólag csak ezekről beszélt), tehát
mindazokban, amelyekben a humusztartalom nem
haladja meg a 7-8%-ot, és amelyek humusza ked-
vező minőségű, tehát koagulált állapotú és arány-
lagosan egyforma szén-nitrogénarányú, a na-
gyobb humusztartalom feltétlenül nagyobb termé-
kenységet is biztosít, ha termeléstéchnikai törvén-
szerűségeink eandébból ok- és szakszerű.

Ellentmondást látok Várallyay fejtegetésében
ett is, ahol az istállótrágyázás útján a talajok hu-
muzsban való gyarapodását tagadása veszi, vi-
szont a zöldtrágyázás esetében a zöldtömegek alá-
szántásával a humuszgyarapodás „Jegyzetben
mértékű” fokozását hangsúlyozza. Tudniuk uranis,
hogy a szokásos zöldtömegek, amelyekről alászá-
tunk, szárazanyagtartásukban nem múlik felül
a szokásos, kb. 200 a istállótrágyában foglalt szá-
razanyagmennyiséget és tudjuk azt is, hogy a
zöldtrágya táplálékosságban enyészik el és gyorsab-
ban, mint az istállótrágya, valóban odirez az is tud-
juk, hogy a gyakorlati istállótrágyázás a világsz-
szintű homokot ásványú sötétebb teszi, mint a
gyakori zöldtrágyázás.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS
ÉS
VETŐMAGTERMESZTÉS.

Külföldi kísérleti adatok
magyar lucernafajtákról.

(Irtá: VII. az ódán dr. m. kir. kísérletiügyi főosztó.)

A mostani világháborút megelőző esztendőben
vetődött fel a gondolat, hogy kívánatos lenne
egyrészt a magyar nemesített növényfajták be-
hatóbb megismerése, másrészt a magyar vetőmag
nemzetközi propagálása céljából eredeti magyar
növényfajtákkal mindazokban a külföldi orszá-
gokban fajtakísérleteket beállítani, amely orszá-
gokról egyrészt velemelmezhető, hogy ott a magyar
nemes fajták beillenek, másrészt, amely országok-
kal kívánatosnak mutatkozott a tudományos nö-
vénytermesztési és növénynemesítési kapcsolatok
kiépitése. Ezek a tervbevetett kísérletezések a m.
kir. földművelésügyi minisztérium engedélyével
és az akkori M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal ke-
relében működő Magyar Vetőmagkiviteléi R.-T.
támogatásával az 1938. évben megindultak. Az
1938. év kizáróan szervezési munkálatokkal telett
el, s az év végén és 1939 január-februárjában a
kísérleti magvakat küldöttük széjjel. A kísérlete-
zést lucernával és takarmányrépával indítottuk
meg, amelyeket az 1940. évben egyéb növényfajok
követtek. Sajnos, a fokozódó háborús nehézségek
újabb kísérletek beállítását egyre nehezebbé tet-

ték, és az egész munkánk egyre kisebb körre szo-
rítkozott. De a háborús nehézségek ellenére is ér-
demesnek mutatkozott ezeknek a kísérleteknek
megindítása, máresak azért is, mert Európának
esaknem valamennyi országából, de Amerikából,
sőt Ausztráliából is számos mezőgazdasági tudó-
mányos intézettel sikerült a kapcsolatok meg-
teremtésünk, s ezáltal számos külföldi kiad-
ványra szert tanunk, s növényfajtagyűjtemé-
nyünket is jelentékenyen kiegészítetünk.

E külföldi kísérletek közül az alábbiakban egy-
előre a magyar lucernafajtákkal végzett kísér-
letekről kívánok beszámolni, amely kísérleteket
a következő helyeken állítottuk be: Wienben (In-
stitut für Pflanzenbau und Pflanzenzüchtung),
Münchenberghen (Kaiser Wilhelm-Institut für
Züchtungsforschung), Lipesében (Institut für
Pflanzenbau und Pflanzenzüchtung der Universi-
tät), a dániai Otofleggaardban (Danske Land-
hovoreiningers Proforsyning), a svédországi
Landskronaban (Saatzuchanstalt Weibullsholm),
Uttunaban (Sveriges Utsädesförening, Filialen
wid Ultuna), a belgiumi Gemblouxban (Institut
Agronomique De L'Etat), a volt lengyelországi
Poznauban (Zaklad Uprawy Rol i Roslin, Uni-
wersytetu Poznańskiego), az angliai Cambridge-
ben (National Institute of Agricultural Botany),
az amerikai St. Paulban (University of Minne-
sota, Division of Agronomy and Plant Genetics),
Columbiában (University of Missouri College of
Agriculture) és végül az újzealandi Wellingtonban
(Department of Agriculture).

A kísérletekben Eszterházi „F” és Intézeti
eredeti nemesített lucerna, továbbá két alföldi és
egy keszthelyvidéki tájfajta szerepelt. 1939 őszén
kifort a második világháború. Így természetesen
a tengerentúli államokból kísérleti eredmény
már nem kaphattunk. A beállított összesen 11 kí-
sérlet közül mindössze csak 6 helyről érkezett kí-
sérleti jelentés, és pedig Wienből, Lipeséből, Mün-
chebergből, Landskronából, Uttunából és Gem-
blouxból.

A weni kísérletekből még az 1943. évi adatok
is rendelkezésemre állanak. E kísérletekben az
első években az Alföldi őslucernának volt a leg-
jobb, és ezt megközelítette az Eszterházi lucerna.
A további években az Eszterházi és az Intézeti
(Medicago media) lucerna került az élre, míg a
magyar tájfajták kissé lemaradtak. Az 1942. és az
1943. évben az utolsó kaszálás magunk haragtott.
Magtermés tekintetében az alföldi (mezőhegyesi)
és az Intézeti lucerna vezetett.

A lipesi kísérletekből 2 évi, az 1940-i és az
1941-i adatok állanak rendelkezésünkre. A kísérlet
Lipese mellett, egy árnyalattal a magyar viszo-
nyoknál csapadékosabb és hűvösebb viszonyok
között, humuszszegény, homokos-vályogtalajon,
hüvelyes után került elvetésre, ötszöri ismétlé-
ssel, 8 német származású fajtavál összehasonlítva.
Az első évben a magyar lucernák kissé lemarad-
tak a német származásúak mögött. A magyar lu-
cernák közül a legjobbnak az Alföldi tájfajta mu-
tatkozott. Az 1941. évben Knoll dr., a lipesi kí-
sérleti intézet vezetője, kiemeli a magyar lucer-
nák kiváló fagyállóságát, zárt állományát és az
alföldi lucernának a kaszálások után a nagyon
jó sarjadzóképeséget. De a magyar fajták a leg-
több német fajtánál a kísérlet második esztende-
jében is kissé gyengébbeknek bizonyultak, bár a
megelőző évhez viszonyítva javult a rangsorolá-
suk, amennyiben az 1941. év első kaszálásakor az
egyik alföldi tájfajtánk már 3. helyre került,
megelőzve a német származást, a többek között
a nálunk is ismeretes Mahndorfi lucernát. Hason-
lóan kedvező rangsorolást ért el ez a fajta a 2.
sarjadzásnál is, míg a harmadiknál lemaradt. De
azért az egész évi termés átlagában is a Mah-
dorfi lucerna elé került. Hogy az Alföldi lucerna az
első kaszálásnál a 3. helyre került, megelőzve szá-
mos német fajtát, annak okát jórészt utóbbi lu-
cerna kiváló fagyállóságában is látom. Általában
a kísérletekben megállapították a magyar lucer-
nák gyorsabb fejlődése, amit igazol az is, hogy
kaszáláskor a legnagyobb szárazanyagtar-
talmúknak bizonyultak, jelölül annak, hogy kaszálá-
skor fejlődésükben már előbbre voltak a többi
fajtáknál. Sajnos, több kísérleti adat nem áll ren-
delkezésemre, pedig nagyon valószínű, hogy a to-
vábbi években a magyar fajták még jobban előre-
törték volna.

10
ÉV ÓTA
BEVÁLT

Abavit

UNIVERZÁLIS VETŐMAGCSÁVÁZÓ

utólérhetetlen!
gazdaságos!

Schering

Forgalombahozza:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, VI., Eötvös-utca 25/a
és a kirendeltségek.

Münchebergből az 1939., 1940., 1941. és 1942. vagyis összesen 4 évi kísérleti adatok vannak birtokunkban. Az első kísérleti esztendőben a német származású *Bendelebener* lucerna volt a legjobb, utána majdnem csak árnyalati eltéréssel az *Essterházi*, majd ezután az *Alföldi* tájfajta következett. A második kísérleti esztendő mindhárom kaszálásánál ugyancsak a *Bendelebener* volt a legjobb, közvetlenül utána azonban az *Essterházi*. Utóbbi fajta különösen a harmadik kaszálásnál már alig maradt a *Bendelebener* mögött. A 3. és 4. kísérleti esztendő nagyjából ugyanazt a képet mutatja, azzal az eltéréssel, hogy az *Alföldi* lucerna egyre jobban előretört, sőt az 1942. évben a legjobbnak bizonyult *Bendelebener* lucerna az *Alföldi* tájfajtanál a második kaszáláskor szám-bavehetően lemaradt. Minden valószínűség szerint, ha további kísérleti adatok is rendelkezésre állnának, a magyar lucerna egyre jobban előretört volna, hisz köztudomású, hogy a magyar lucernát kiváló fagyálló- és sarjadzóképeségén kívül a leginkább a hosszú élettartam jellemzi.

A *landszkronai* kísérletekből csak az 1941. évi adatok állnak rendelkezésemre. Eszerint a magyar *Alföldi* lucerna bizonyult a *Grimm* lucerna után a legjobbnak.

Utóból ugyancsak egy évi adat, az 1941. évi van birtokomban. *Torssell*, aki a kísérleteket végezte, közölte velem, hogy a kísérleti lucernának *svédországi* viszonylatban is szokatlan erős telet kellett kibírnia. *Ullundban* a januári átlagos hőmérséklet -13, a februári -19,1 és a márciusi -12,1 °C volt, amelyet nagyon száraz kitavasodás és nyár követett. Ilyen nagyon kedvezőtlen időjárásban is a magyar lucerna, de különösen az *Alföldi tájfajta* és az *Essterházi* kiválóan megállták a helyüket, s a *Grimm* lucerna mögött a második és harmadik helyre kerültek. A magyar tájfajta 1-10 fokozatot használva az állomány sűrűségének jellemzésére, 7,4 fokozatának bizonyult, s ugyanekkor köztudomásúan a föld legedzettebb lucernája; a *Grimm* lucerna is 7,4 fokozatú volt. A többi fajták javarésze jelentéktelen lemaradt, bennük a fagy igen számottevő károsodást okozott.

Végül a *gemblouxi* kísérleti eredményeket említem fel, ahonnan két kísérleti esztendő adata áll rendelkezésemre, éspedig az 1939-i és az 1940-i. Az 1939. évben a *Provençai* lucerna bizonyult a legjobbnak, s rögtön utána az *Essterházi*, majd az *Alföldi tájfajta* következett. Az 1941. évben számottevően első helyre került az *Essterházi* és csak ezután következett a *Provençai*. A két kísérleti esztendő átlagában első helyen az *Alföldi lucerna*, második helyen az *Essterházi*, harmadik-harmadik helyen is magyar származásúak szerepeltek, és csaknem az utolsó lett a *Provençai*. E kísérlet annál is inkább nagyobb érdeklődésre tarthat számot, mert a *gemblouxi* kísérlet igazgatója is említi, kimondottan maga lucerna nincsen, s így a *belvámi* kísérletekben tulajdonképpen csak idegen származású lucernák szerepeltek.

Jelen kis összefoglalásomnak az volt a célja, hogy felhívja a figyelmet a magyar föld értékeire, jelesül a magyar lucernára. Rá akartam ismételten mutatni, hogy a magyar lucernák nemzetközi viszonylatban is, az újabb idegenek által vezetett kísérletek szerint nemesek, hogy megállják helyüket, de vagy a legjobbnak vagy a legjobbak között állhatnak bizonyulnak. Eppen ezért, különösen ma, felelősen tartom, hogy a magyar lucernatermesztést az ősmagyar fajtával vagy az újabb egy-két nemesített fajtával és ne ismeretlen származásúakkal karoljuk fel, mert bizonyos tudom, hogy a magyar lucernamag a világpiacon a háború után is igen keresett lesz. Biztosan tudom azt is, ha kínálkozott volna alkalm a kísérletek folytatására, a további években még kedvezőbb adatokat nyerhetünk volna. Mielvél lehetséges lesz, a kísérleteket folytatni szeretném, s minden reményünk meg lehet arra, hogy más növénnyel magyar fajtáiról is hasonló vagy még jobb eredményeket fogunk nyerni. Végetül legyen szabad felmélítenem azt is, hogy 1939 óta lucernatermesztésünk is szám-bavehetően fejlődött, s ma már még jobb fajták állnak rendelkezésünkre.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: eneszi Doener Béla.

A gazdasági előjárók szerepe a sertéstenyésztés fejlesztésében.

Írta: Kartész Ferenc, m. kir. gazdasági főtanácsos.

Az elmúlt évek sertéstenyésztési eredményeit figyelve, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a nagyobb vezető tenyészetekben sertésállományunk minőségileg nagymértékben fejlődött. Ezzel kapcsolatosan sajnálattal kell látnunk, hogy a népi sertésállomány - kevés kivételtől eltekintve - a kormányzat nagyarányú támogatása ellenére még mindig nem mutat kielégítő minőségi fejlődést. Sertésállományunk nagyobb százaléka kistenyésztők kezén van, ezért mind nemzetgazdasági, mind szociális szempontból ennek az állománynak a javítása és a jobb uradalmi tenyésztetek színvonalára való emelése lenne kívánatos.

A magyar tenyésztők körében erre a készséget meg is találjuk. Sokszor azonban a szaktudás, de leginkább az önbizalom hiánya akadályozza a sikeres végrehajtást. Ez utóbbi abból a téves felfogásból ered, hogy a jobb sertésállomány tartása olyan különleges takarmányozást és nagyobb befektetést követel, amit a kisebb tenyészetekben biztosítani nem lehet. Azonban, ha a sertés egészségét tartását figyeljük, úgy éppen az ellenkezőjét kell megállapítanunk, mert a kistenyésztők sokkal változatosabb és egészségesebb, jobb takarmányon tarthatja sertéseit, mint a nagyobb tenyésztő. A jobb tenyészanyag beszerzése pedig - még ha nem is vesszük tekintetbe a nagymérvű állami támogatást - nem követel nagyobb tőkét és ez a befektetés is rövidesen visszatérül. A sertés okszerű tartásának kétségtelenül előfeltétele, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű takarmánnyal rendelkezünk, mert a sertés nagy növekedési erélyét megfelelően csak úgy használhatjuk ki, ha részére nem csak fenntartó, hanem termelő takarmányt is biztosítunk.

Az ideai takarmánytermés bizonyára lehetővé teszi, hogy a gazdaság üzemi helyzetének megfelelő sertés létszámot okszerűen tarthassuk, ahol pedig azt indokolatlannal felduzzasztottuk, ott az állományunk a kellő szintre csökkentését keressük kell vinni, mert inkább kevesebb sertést tartunk jól, mint sokat rosszul. A ki nem elegendő rossz tartást nemcsak a sertés, de előbb-utóbb a tenyésztő is megszívli.

Ma kevés az olyan gazdajárvár, ahol ne tenyésztenének, vagy hízalnának sertést, mert a házi szükséglet biztosításán kívül ezen az úton tudja a gazda takarmányfeleslegét, mind a pontbeszámítási kötelezettség, mind a jövedelmezőséget illetően a legjobban értékesíteni.

A béke évektől eltérően ma az értékesítési nehézségektől sem kell a gazdának tartania, sőt ez a kedvező helyzet ma sokakat arra esábit, hogy a minőségi termelésre ne fordítson gondot, mert ma a gyengébb minőségnek a jobbal azonos áron való értékesítése nem ütközik nehézségbe. Helytelen volna a helyzetet ilyen rövidlátóan megítélni és a minőséget figyelmen kívül hagyni, mert mindnyájan emlékezhetünk arra, hogy a béke évekből milyen előnyt jelentett a tenyésztőknek az, ha ugyanazzal a költséggel jobbat állított elő, mint mások. Ha pedig így van, akkor miért ne tartunk jó sertést, amikor az többet és jobbat termel ugyanazon a takarmányon. Rövidesen előjöhét az az idő, amikor minőségben és áron nemesek idehaza, de a külfölddel is versenyképesnek kell lennie.

E rövid közlemény keretében nem tárgyalható mindaz a tennivaló, amit sertésállományunk minőségi javítása, annak okszerű tartása érdekében

**Adakozzunk a bombakárosultaknak!
Pénzadományokat a 151.006. számú
csekkszámra kell befizetni.**

a gazdasági előjáró tehet. Ha azonban a község sertéstenyésztését úgy tekinti, mintha az a sajátja volna és mindazt, ami az ő állománya részére előnyös az egész község sertésállománya részére biztosítani akarja, akkor bizonyára helyes úton jár. Ebben a munkájában és törekvésében nagyobb nehézséget az egyes tenyésztők szakértelemének hiánya jelenthet. Ha az ő szakértelme, vagy meggyőző képessége itt kevésnek bizonyul, mindenkor jó segítséget kaphat az egyes állattenyésztő szervezetektől, akik előadással, helyszíni tanácsadással, stb. a nehézségeket át tudják hidalni.

A nagyobb tenyésztetek állományának minőségi javítását megkönnyíti az, hogy a kocaállomány gyengébb egyedek közül nem hagynak továbbtenyészésre, hanem csak a jobb - és ezek közül is elsősorban a legjobb - koca ivadékaft sorozzák be a gyengébbek pótlására a tenyészetekbe. Ezt a kétségtelen nagy előnyt a gazdasági előjáró is biztosíthatja a községi tenyészetekben és igen nagy lépéssel fogja előbbre vinni a sertésállomány minőségi fejlődését, ha keresztülviszi, hogy az újonnan tenyészésbe kerülő koca a község sertésállományának a javából kerüljenek ki. Ha a községben a kocaállomány törzskönyvi ellenőrzés alatt van, akkor a kiválasztásnál hivatalos adatok állnak rendelkezésre, de ahol még hivatalos törzskönyvelési munka nem folyik, ott is a kocától elválasztott malacok száma és kiegyenlítettége, az alom 28 napos sálya nagyobb faradság nélkül feljegyezhető és az így nyert adatok értékes segítséget nyújtanak a koca belső tulajdonságainak megítélésénél. A kiválasztásnál a külső testformákat is figyelembe vesszük, de a koca igazi értékét mégis a belső tulajdonságok jelentik. Mert bármennyire is szép egy koca, az hasznat csak azzal hoz a tenyésztőnek, ha megfelelő számú, életros, jól fejlődő malacot nevel.

Azokban a községekben, ahol a sertésállomány olyan gyenge minőségű, hogy a minőség javítása az előbb közölt módon nem, vagy csak hosszadalmasan lehetne keresztülvihető, ott elkerülhetetlen a megfelelő tenyészalanyag beszerzése. Már amint előbb is említettem, ehhez nagyobb tőke nem szükséges és a legmegfelelőbb tenyészanyag beszerzésénél az állattenyésztő szervezetek önzetlenségül állanak a vásárlók rendelkezésére. Magvan az a lehetőség is, hogy állami kedvezményes kocaakció keretében részesüljenek az arra érdemes tenyésztők juttatásban. Ilyen irányú kérélmeket az illetékes vármegyei állattenyésztő egyesülethez kell eljuttatni.

Ha a község törekvő sertéstenyésztő gazdái megfelelő tenyészanyaghoz jutottak, oda kell törekedni, hogy ezek közül is a legjobbnak megfelelők után a legmegfelelőbb egyedeket szakszerűen neveljük fel és vegyük tenyészésbe. Anélkül, hogy ennek a kérdésnek részletesebbé meunénk rá kell mutatni arra, hogy a leggyakoribb hiba a koca korai tenyészésbe vétele. Nem szorul bővebb magyarázatra annak bizonyítása, hogy a korán bebúgatott koca után jól fejlett ivadékokra nem számíthatunk, mert az fejlődni, a vemhet növelni és a tejtermelésre felkészülni egyidejűleg nem tud. Ezért 9 hónaposnál fiatalabb (kb. 100-120 kg-os) fehérvágású, 11 hónaposnál fiatalabb (kb. 100 kg-os) berkshire és cornwall, 15 hónaposnál fiatalabb (kb. 95 kg-os) mangalica kocaét ne bűgassunk be. A tenyészkoza felnevelésénél pedig a növekedési erélyének megfelelő fehérjében dústakarmánon kívül az egészséges fejlődéshez szükséges mozgásról ne feledkezzünk meg.

Kétségtelen, hogy a felemlített néhány ponttal nem merülhetett ki az a nagy lehetőség, amit a községi gazdasági előjáró, a község okszerű sertéstenyésztése és hízalása érdekében tehet. Mégis, ha az itt elmondottakat magáévá teszi és azt a községében végrehajtja, nagy lépéssel vitte előre a sertéstenyésztés ügyét. A sertés nagy szerepe és gyors fejlődése miatt az eredmény is gyorsan fog mutatkozni, így a tenyésztők gyors anyagi megsegítésén kívül eredményes munkássága elismerésre, szaktudása és személye pedig nagyobb tekintélyre számíthat.

Vetőmagtisztító telepe:
Budapest, IX., Soroksári-út 44. szám
Telefonszám: 144-210

Vetőmagtisztítótelepén, mely Közép-Európa egyik legnagyobb és legmodernebbül felszerelt magtisztító telepe, előnyös feltételek mellett vállal **bértisztítást, zsizsai-tenyésztést és osztályozást.**

„FRUGES“

Terménykereskedelmi és Ipari R. T.

Központi iroda: Budapest, V., Szabadság-tér 15.

Telefon: 126-691*, 125-537, Tűzsdó: 114-445

Minden mennyiségben felvásároljuk legelőnyösebben az összes takarmány- és fűmagvakat.

TAKARMÁNYOZÁS
ÉS
ÁLLATÉLETNAN.

Rovatvezető: **Tangl Harald dr.**

Az őszi és téli zöldtakarmányozás jelentősége.

Írta: **Tangl Ha a'd dr.**

Minden gazda, aki jószágával sokat törődik, tudja, hogy a téli istállózás, a zöldtakarmányt nélkülözve, majdnem kizáróan száraz takarmánnyal való etetés jelentősen érzéketni szokta kedvezőtlen hatását. Az állatok étvágya eszikken, az emésztési zavarok gyakoribbak, rendszerint csökken a tejtermelés, s azonkívül a fiatal állatok is lassabban növekednek. Ezek a tapasztalatok arra készítetik a gazdát, hogy ősszel, ameddig csak lehet, zöldet adjon állatainak, sőt ha módja van rá, még tél elején is, s tavasszal is lehetőleg korán rakat zöldet a jászolba. Az őszi és tavaszi zöldtakarmányozás közötti időszakot silótakarmány nyújtásával hidalhatja át, amely a zöldtakarmánnyal ugyan nem egyenértékű, de biológiai szempontból a szárítottnál feltétlenül kedvezőbb hat.

A zöldtakarmány egyik legnagyobb előnye, hogy természetes eledel, ennélfogva tartalmazza mindazokat a tápanyagokat és hatóanyagokat, amelyek nemesek a növényi szervezet életfolyamataiban vesznek részt, hanem nélkülözhetetlenek az állati szervezet egészséges működésének fenntartása céljából is. E nélkülözhetetlen tápanyagok között (ide tartoznak a különböző vitaminok, erjesztők) azonban sok olyant találunk, amelyek külső behatásra igen érzékenyek s így az általános alkalmazott tárolási eljárásaink következtében, mint amilyen a szárítás, a besavanyítás, tönkremennek. A besavanyításkor is jelentősen veszít az értékből a takarmány, de a szárításkor ezek a veszteségek rendszerint sokkal nagyobbak. Tévedések elkerülése végett kiemelem, hogy ez alkalommal nem a takarmány keményítőértékére vagy emészthető fehérjetartalmára gondolok, mert ezeket illetően a silózásnál nagyobb veszteségekkel számolhatunk, mint szárítás közben, hanem kizáróan a biológiai hatóanyagokra. A friss zöldtakarmány éppen ezekben a biológiai hatóanyagokban rendkívül gazdag és hogy ezekre a vegyületekre az állati szervezetnek milyen szüksége van, mutatja az a tapasztalat, hogy etetésükkor az állatok étvágya fokozódik, növekedésük meggyorsul, több tejet is adnak, tehát a testben végbemenő életfolyamatokra a friss zöld serkentően hat. A zöldetetésnek azonkívül nemesek az állati szervezetet látja a hasznát, hanem még az emberi is. Például a zölddel etetett tehén teje nemesek több, hanem sokkal gazdagabb is ilyen biológiai hatóanyagokban. Több lesz benne az A- és C-vitamin, a különféle erjesztők. Ha ilyen tejet fogyasztunk, akkor ezáltal szervezetünk gyarapodását, egészségünk megővését is elősegítjük.

A friss zöldtakarmány kétségen kívül izletesebb, mint a tárolt, hiszen a jószág is szívesebben fogyasztja. De más előnye is van. Ha nem kell tárolnunk, azzal munkát takarítunk meg, arról nem is beszélve, hogy így a zöldtakarmány fehérjéje teljes egészében, minőségileg változatlanul kerül az állat szervezetébe. A zöldtakarmány tehát olesebb és jobb, mint a szárított. Különösen a mai időkben jó, ha a gazda ezt emlékeztetése véli.

Ősszel a zöldtakarmány nyújtása nem okoz

nagyobb gondot, mert számtalan növényt lehet ilyen célra felhasználni: a csalamádét, édescirkot, árpát, fehér mustárt, fehér somkórót, keszthelyi keveréket. Az említett szálastakarmányfélék előnye majdnem kivétel nélkül az, hogy tőlriába vethetők s más növényt nem szorítanak ki a vetésforgóból. Így a nagy takarmánytömeget adó csalamádéről, esetleg édescirokról nem is beszélve, a júliusban vagy augusztusban elvetett árpa október végén már kaszálható. A fehér mustárt augusztusban, sőt szeptember elején is vethetjük s mivel igen gyorsan nő, október végétől egész novemberben árpával vagy szalmával szeszkázva etethető. Ahol nagyobb számú igénytelen jószágot kell ellátni, igen megfelel a júniusban vetett egyéves fehér somkóró is, amely öszre nagyobb mennyiségben szolgáltat zöldtakarmányt. Ugyanesek elérhetjük előnként az augusztus végéig vethető keszthelyi keverékkel (repcés rozssal), amely esetleg koratavaszi etetésre is alkalmas lehet. E tarlóvetéses kettőstermesztésnek nálunk sajnos, a száraz időjárás következtében hátrányai is vannak, de ezek részben kiküszöbölhetők, ha a vetés a tavaszi takarmányok, esetleg repce után történik.

A zöldtakarmányok között valóban téli takarmánynak a marha- vagy takarmánykaposztát tekinthetjük. Ez alkalommal ezzel a növényvel szeretnék kissé bővebben foglalkozni. A marhakáposztafélék közül különösen a kékszarú válik be. Az ezerlevelű káposzta és a kalarábé keresztesztéséből származik. A fejeskáposztától eltérőleg nem képez fejet, vastag szára két méter magasra is megnő s igen sok levelet hajt. Leveleit, alulról felfelé haladva, már az ősz elején is szedhetjük s ezzel esetleg pótolhatjuk azokat a hiányokat, amelyek az őszi zöldtakarmányfajtáink betakarítási időszakai között jelentkeznek. Termelésére a csapadékdúsabb helyek alkalmasak. Holdankint 200-400 mázsás jelentős termés lehetővé teszi, hogy bőven elláthassuk vele jószágainkat. Jó tulajdonsága, hogy igen fagyálló, de ha megfagyott az sem baj, mert a fagyott marhakáposztát felengedése után is jóízűen fogyasztják az állatok. A teljes értékesítés céljából a szárat érdemes felszeccskázni, mert ha egészben tesszük a marha elé, akkor csak a vékonyabb részeket eszi meg. Legjobb, ha a szárat és a leveleket együtt szeszkázzuk fel és így keverjük a takarmányba.

Hazánkban Weiser és Kurelec foglalkozott bővebben a marhakáposzta takarmányértékének vizsgálatával. Megállapították, hogy a szár szárazanyagva kevesebb fehérjét, de több nyersrostot és cukrot tartalmaz, mint a levélzeté. A levélzet emészthető fehérjeanyaga majdnem kétszer akkora mint a száré, viszont a szár keményítőértéke nagyobb. A levélzet, a szár és az egész növény összetételét és takarmányértékét a következőképpen ismertették:

	Szárazanyag	Emészthető fehérje	Keményítő-érték
Szár	12,6%	0,7%	7,1 kg
Levélzet	11,0%	1,3%	6,2 kg
Egész növény ..	13,6%	1,3%	7,8 kg

Összehasonlítás céljából az előbb említett zöldtakarmányok takarmányértéke a következő:

	Szárazanyag	Emészthető fehérje	Keményítő-érték
Csalamádé	13,0%	0,3%	7,4 kg
Édescirokesalamádé	16,5%	0,9%	7,7 kg
Fehér mustár ..	14,0%	1,2%	6,7 kg
Somkóró fehérvirágú	14,0%	1,6%	6,5 kg
Keszthelyi keverék	21,0%	1,2%	10,2 kg

A marhakáposztát a tehének igen szívesen fogyasztják s ezért elég nagy mennyiséget, egészen napi 50 kg-ig, adhatunk belőle. Több olyan becsámolót is olvashatunk, amelyek szerint a marhakáposzta etetésének hatására a tejtermelés jelentősen emelkedik, jobb eredményeket tudnak vele elérni, mint a répa etetésével. De szerintem nem az a cél, hogy naponta minél több marhakáposztát adjunk a jószágnak, hanem, hogy minél hosszabb ideig etethessük. Ilyen módon a zöldtakarmányban lévő különböző értékes tápanyagok nem egyszerre, rövid időre jutnak az állati szervezetbe, hanem lassankint, de hosszú időn keresztül. Ez azzal az előnnyel is jár, hogy a jószág szervezetébe kerülő tápanyagok felesleges mennyiséget nem vesznek el. Ugyanis a vegyületek közt sok olyan van, amelyet az állat teste nem tud raktározni, a felesleg tehát felhasználatlanul kiürül. Ennek az elpocsékolódásnak előjét vehetjük, ha naponta kevesebb mennyiséget etetünk fel belőle, de ezt hosszabb időn át adjuk.

Az őszi és téleleji zöldtakarmányozás még azzal az előnnyel is jár, hogy sokkal később kell kinyitnunk silóinkat, e biztos takarmánytartalékok jelentő raktárainkat, s így nem érhetnek kellemetlen meglepetések ha csak későn tavaszodik ki, mert akkor a silók tartalmával pótolhatjuk a máskülönbben meglehetősen szűkös takarmányadagokat.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: **Kadoosa Gyula dr.**

A madártelepítés.

Írta: **Thóblás Gyula dr. földbirtokos.**

II.

A madártelepítésnek rengeteg ága-boga van, s miokra az avatatlank nem is gondolunk, a részletek kérdések beláthatatlan tömegéről nem is szólva. E cikk terjedelme nem engedí érinteni ez összes főbb dolgokat, mégis néhány elhívott kérdést kiragadjuk, hogy ezeket nagyjából megvilágítsam.

A legelőnek, kaszálónak használt területek részleges befásítása és a fákon fészekedők elhelyezése korántsem elegendő még a madártelepítés céljainak elérésére. Az odúkó madarak edeszoktatásához és a szabadon fészkelők meglepítéséhez elegendőtelten megdávódnak rendek létesítése. Ez is még mind kevés, mert lehetőleg megsze kitérni vagy legalább is kevéssé megszi kított bekeresőkkel kell ez erdős-bekres, hó madártervezetű hegyvidékeket az Alfölddel összekötni. Az apróbb madarak rendkívül óvatos, félénk természetűek és nem szeretnek nagyobb területeket átrepülni; önvedelmük biztosítása érdekében ezért kell ilyen módon is védelmükről gondoskodni. Megától érteődik, hogy ez a madártelepítési művelet hosszabb időt vesz igénybe, de az erre fordított pénzoldozat biztos tőkebefektetés, amely nemzedékeknek a n adászteretire való komoly ránevelése segélyével évszázadokra biztosítja a kéres rovrrek elleni harc gyökere és diadalmas befejezését, az ia mező-, legelő-, kaszáló-, kert-, szőlő- és gyümölcsgazdálkodás lényegesen nagyobb bevételét jelenli.

Nemesek az Alföldön, de másutt is szükséges vízszegény vidéken madártelekről gondoskodni. A téli etetést is a hasznos madarak nagyon megkálálják, odeszokrak a területre és annak a környékén végeznek pótolhatatlan rovrirító munkát, nyáron pedig nagyobb fiókalszámmal növelik a hasznos madárállományt.

A verébkérdés egyik srkpontja a madártelepítésnek. Igaz, hogy a házi és mezei veréb közü

BŐVEN ARAT / JÓKEDVŐ

MERT. PORZOLLAL

CSAVAZTA A BUZÁT ROZSOT
TERMÉSTÖBBLÉT-ÜSZÖGMENTESSÉG!

ARZOLA VÉDELEM

Évtizedek óta

PORZOL

porpác magyar gazdaságok legkedveltebb csávázószere.

A

PORZOL

higanyos porpác a legolcsóbb, ezidőszert azonnal szállítható.

Porzoi-Arzola Növényvédőszerek Eladási

POSTAFÜK: 180 Irodája, Budapest 4. TELEFON: 422-502

BŐVEN ARAT / JÓKEDVŐ

MERT. PORZOLLAL

CSAVAZTA A BUZÁT ROZSOT
TERMÉSTÖBBLÉT-ÜSZÖGMENTESSÉG!

ARZOLA VÉDELEM

utóbbi elég szorgalmas rovarpusztító, de a kevés hasznosabb eltekintve mértékletes kárt okoz. Ez az, hogy a nálánál összehasonlíthatatlanul hasznosabb elteket és sok más odúkat kiűzi a fészekből. A verebek és fészkeknek irtása és az a sokféle verébirtó szerkezet bevezetése, amelynek megismerésén és a meglévőket gyakori kijavításán, kipróbálásán, javításán a Madártani Intézet megfigyeléséből évtizedek óta annyit feleltünk, jóformán mitsem ér, mert a legjobb és legököltebb sem bírták a hasznos madárralomány nyugalmát. A legököltebb védekezés, az elpusztítás is csak perényi helyi jellegű, s így számba sem jöhető eredményt mutató. A cserebogárritást mintajáró lehetne a verébirtási műveleteket országos kiterjedésben megindítani törvényhozási, esetleg csak rendeleti úton. Németországban a nagy verébirtást ötven évvel ezelőtt megkezdték és azóta is folytatják!

A verebektől való megszabadulás libetellen mértékben növelné a hasznos madárralomány elszaporodását, már csak a gyermekek, háziállatok, néhány emlős- és madárellenség távollétéről kellene gondoskodni. A verebek kártétele sok millióra tehető összegekre rúg a baromfiállomány károsításának előidézése révén. A verebek, mint beállagazdák a baromfiudvarokba leszállva, fertőzik a baromfiállományt, az 1941 óta fűtő felüti katasztrófális baromfipestist leggyegetbbszt a verebek terjesztették szét az egész országban.

A madártani és, mint látjuk, a közvegyenősdést előmozdító tevékenységi körbe vágó állami, jelösen földművelési igazgatási feladat. Ennek elvégzését, javaslataink, eszméletű gondolatok: a) a főbbrevitele ököi lözhetőellen fontos. A legkisebb községet is magába olvasztó társadalmi egyesületeket kell e célra szervezni. Elemi iskolák évi tananyagában, röpiratokat, tanulmányokat, rádióadásokat, röpiratokat millió tömegével kell az eszmét terjesztési, amely a legszélesebb néprétegek gondolat- és érzelmi világát átjárva, gazdasági élet számára rövid idő múlva megteremné a maga hasznos gyümölcsét.

Rovatvezető hozzászólása. Thóbiás Gyula dr. nagy pr. passzív erővel bíró elte méltán felkelti az érdeklődést, és bizonyára sok hívet szerez a gazdasági, és hasznos madarak védelmének. Az e téren az ismeretterjesztésben és az oktatásban, valamint a szervezésben működő tényezők azonban, számos, nem egyedi feladatok. Rá kell mutatnom, hogy a gazdasági rovarirtás (helyesebben: természet- növények állati kártétel), amely a madárvédelem, mint az állati kártétel leküzdésének egyik eszköze, kiégyező tudományának tekintetében, legalábbis ilyen fontos az országos mértékben való kifejlesztés feladatán. Még a gazdasági rovarirtásnak, e fontos gyakorlati tudományának sincs egyetlen tanácske, illetőleg nincs jelentőségének megfelelően képviselve a gazdasági szakoktatásban és népművelésben.

Az alkalmazott madártani tevékenység megszervezéséről egyébként nemrégiben a Mezőgazdasági Közönyben (1944. VI.) is olvashattunk egy érdekes tanulmányt ur. Udvary Miklós dr. től. Előmondásai j. rézti egyeztetés a fenti közönyben felvetett gondolatokhoz; ez mutatja, hogy a gyakorlati tapasztalatok bővelkedő gazdálkodóknak is fontosnak látja ezeket a tennivalókat, mint a tudományban elhelyezkedésükben.

Természetesen ez a széleskörű szervezet, amit a szerző közönyében javasol, nem csak egyelőre, de — ezt hiszem — még sokáig nem kerülhet megvalósulásra nemcsak nálunk, de a külföldön sem. Amit azonban viszonylag megengednek, ennek megvalósítását nagyon is kívánatos volna mielőbb megkezdeni.

LEVÉLSZEKRÉNY.

A csigák irtása a pincében.

Kérdés: A lakásom alatti pincében a rengeteg csiga miatt semmit nem tudok tartani, mert mindent összeszennyezik. Kérem szíves válaszukat arra vonatkozóan, milyen módon lehetne azokat elpusztítani?

K. E.-né.

Felvetés: A csigák a pincében nemcsak összeszennyezik, hanem az ott tartott

termények megrágásával kárt is tesznek. A szabadból húzódnak be oda, azért nyáron az üres pince ablakát, ajtaját éjjelre zárjuk be, vagy ami még jobb: lassuk el sűrűszövetű szunyoghálóval. A vakolatlan falú, földes pincében jobban elszaporodnak, mint a betonozott vagy vakoltban. Irtásukra legjobb a pince padlójára frissen porrá törtött vagy porrá oltott égetett meszet, vagy porrá tört vasglicot, esetleg marhasót felszórni. 1 négyzetméter területre kb. 1 liternyi számítva. Ezek az anyagok marólag hatnak. Egy-két nap múlva az eljárást meg kell ismételn. Bár sokaknak undorító munka, de feltétlenül hasznos éjjel, amikor a csigák szabadon mászkálnak, csipővassal összegyűjteni őket és leforrázni, vagy a kacsák elé vetni. A kacsának a csiga valóságos esemege. Ha erre-arra korhadat deszkákat rakunk le, ezek alá sok húzódik el nappalra, úgyhogy nappal ezek alól is kiszedhetjük őket. Jónak mondják az *allott sört* is: ezt melyebb edényekben kitesszük, a csigák behullanak és megfulladnak.

Kadoosa dr.

Gabonataralási gondok.

Levél: A most megjelent közéletiügyi miniszteri rendelet tudvalevően úgy intézkedik, hogy a gabonakereskedő nemcsak a 30 q-án felüli, hanem az ezen aluli mennyiségű gabona azonnali átvételére és elszállítására az eladó kivásárgára sem köteles, hanem a terményt az eladó őrzetében hagyhatja. Tekintettel arra, hogy sok gazdának nincs megfelelő és elegendő helyisége ahhoz, hogy a más években elszállításra került gabonamennyiséget ezideig tárolja, kérem gazdálkodóim, közölnék a „Közletek” hasábjain a tárolásra vonatkozó és általuk alkalmazott megoldási lehetőségeket. Hallottam arról, hogy úgynevezett gabonaveremben is tároltak gabonát. Ha ilyen alkalmazott valaki gazdálkodóim közül, kérem írja le tapasztalatait.

H. J.

Válasz: Köszönettel vettük a fenti levelet és ahhoz esatlakozva mi is kérjük gazdálkodóinkat, hogy ebben a kérdésben eljárásaikat és tapasztalataikat, lapunk révén közreadni sziveskedjenek.

Szerk.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutsebenhaeber Emil dr.

II. Árszabályozás.

Rendelet az árkormánybiztos működésének felügyeletéről.

A 3380. M. E. számú kormányrendelet az árkormánybiztos működését szeptember 25-től kezdve a kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszter felügyelete alá helyezi és az árkormánybiztos feladatokról a közlekedésiügyi miniszterrel személyi és dologi kiadások fedezését a kereskedelem- és közlekedésiügyi tárcához utalja.

a) Mezőgazdasági árak.

A cukorrépa átvételi ára.

A hivatalos lap szeptember 24-én közölte a 2570. számú pénzügyminiszteri rendeletet, amely a cukorgyári vagy szeszgyári vállalat részére átadott cukorrépa átvételi árát a múlt évvel azonosan métermázsanakint 9,20 pengőben állapította meg s ezenfelül a termelőt a szelvényjártásdíj kiegészítése címén megillető járandóságot métermázsanakint 40 fillérben szabta meg.

Egyidejűleg felhívták illetékes helyről a cukorrépa-termelőket, hogy ahol a rendelkezésre álló munkaerő ezt lehetővé teszi, mielőbb kezdjék meg a cukorrépa kiszedését.

b) Termelőeszközök és üzemanyagok ára.

Az aratószinegek ára.

A gazdák körében többen panasszal fordultak az Árhivatalhoz az aratószinegek árában mutatkozó eltérés miatt. Az Árhivatal közli, hogy az eltérés minőségi különbségre vezethető vissza. Emiatt, valamint az iparfoglalkoztatási okok miatt az idei gazdasági évben forgalomba került aratószinegekre nem lehetett egységes árat megállapítani.

c) Egyéb árak.

Mezőgazdasági termények vámhántalási díja.

A hivatalos lapban szeptember 21-én közzétett és egyidejűleg hatályba lépett 704.850. számú árkormánybiztos rendelet értelmében a hántolásért bármilyen hántoló vagy berendezés hántoló üzemeltetője a hántolás céljából átvett borsó után legfeljebb 11, árpa után 9,50, köles után 10, hajdina után 15, cirokma után 11 pengő vámhántalási díjat számíthat 100 kg-kint. Az említett termékekhez előállított nyeredéket (fő- és melléktermékeket) a hántolónak teljes mennyiségben ki kell adni. A megállapított vámon felül bármilyen más díjazás (szitapénz, fuvar költség, forgalmi adóválság, stb.) felszámítása vagy egyéb szolgáltatás kikötése tilos.

Új bélyeges ügyvédi meghatalmazás-nyomatványok forgalombahozatala.

A pénzügyminiszter 164.295. számú rendelete értelmében október hó 1. napjával új bélyeges ügyvédi meghatalmazási nyomatványok kerülnek forgalomba, amelyek okirati illetékbélyeggel és ügyvédi jöletli hozzájárulási bélyeggel vannak ellátva. Míg a készlet tart, a régebbi meghatalmazási nyomatványok is használhatók.

A paprika őrlési díja.

A paprika legmagasabb őrlési díja október 1-től az őrlésre bevitt félkészárú súlya után számítva a szeptember 21-iki 705.600. számú árkormánybiztos rendelet értelmében a különleges- és nemospaprikánál 36, az első- és másodrendű paprikánál 32 pengő métermázsanakint. Porlás címén a szegedi paprikárólalmalmok a félkészárú súlyának legfeljebb 5 százalékát, a kalocsaiak és érsekújváriak pedig legfeljebb 6 százalékát vonhatják le. Egyéb költség felszámítása vagy más szolgáltatás kikötése tilos.

A fűszerpaprika kereskedői és fogyasztói ára.

A szeptember 21-én kiadott és október 1-én hatályba lépő 705.700. számú árkormánybiztos rendelet megszabta a fűszerpaprika legalacsonyabb és legmagasabb eladási árát nagykereskedők részéről kiskereskedők, valamint vándorárusok részére történő eladás esetén Budapesten és környékére, valamint Szegedre, Kalocsára és Érsekújvárra vonatkozóan, továbbá előírja a különféle esomagolásokért felszámítható felárat.

A fűszerpaprika legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén a következő: kiváló paprika kínérve kg-kint 14,50, 10 deka és ennél kisebb mennyiség kiszolgáltatásánál dekanakint 15 fillér, a nemospaprika 13,60 pengő, illetve 14 fillér, az elsőrendű paprika 10,70 pengő, illetve 11 fillér, a másodrendű paprika 8,80 pengő, illetve 9 fillér.

Különléte apró- és vadbőrök legmagasabb termelői ára.

Az árkormánybizos a belföldi eredetű I. minőségű alább felsorolt nyersbőrök legmagasabb termelői árát 31.200. számú rendeletével szeptember 26-tól kezdődő érvényvel következőképpen állapította meg: megjegezve, hogy a II. rendű minőség legmagasabb termelői ára 10, a III. rendű minőségé 20, a IV. rendű minőségé pedig 40%-kal alacsonyabb: a) mezel nyúlőr, téli, darabonkint 2,40 P; b) mezel nyúlőr, őszi, darabonkint 1,20 P; c) mezel nyúlőr, nyári, darabonkint 1,00 P; d) házi nyúlőr, szücsáru, légszáraz állapotban, kg-onkint 16,-- P; e) házi nyúlőr, úmáráru, légszáraz állapotban, kg-onkint 11,-- P; f) házi nyúlőr, nyírásra való, légszáraz állapotban, kg-onkint 9,-- P; g) kutyabőr, darabonkint 7,-- P; h) timár macskabőr, darabonkint 3,50 P; i) csücs macskabőr, darabonkint 10,-- P.

A belföldi eredetű, I. minőségű, alább felsorolt nyers vadbőrök legmagasabb termelői ára a következő, ugyanecek az árkormánybiztos rendeletnek alapján: a) őzbőr, nyári, darabonkint 30,-- P; b) őzbőr, téli, darabonkint 15,-- P; c) őzbőr, átmeneti, darabonkint 22,50 P; d) szarvas- és dámvadbőr, nyári, zöldsúlyban, kg-onkint 15,-- P; e) szarvas- és dámvadbőr, nyári, sőmentes súlyban, kg-onkint 18,75 P; f) szarvas- és dámvadbőr, nyári, légszáraz súlyban, kg-onkint 30,-- P; g) szarvas- és dámvadbőr, téli, zöldsúlyban, kg-onkint 8,25 P; h) szarvas- és dámvadbőr, téli, sőmentes súlyban, kg-onkint 9,15 P; i) szarvas- és dámvadbőr, téli, légszáraz súlyban, kg-onkint 15,-- P; j) szarvas- és dámvadbőr, átmeneti, sőmentes súlyban, kg-onkint 10,50 P; k) szarvas- és dámvadbőr, átmeneti, sőmentes súlyban, kg-onkint 15,-- P; l) szarvas- és dámvadbőr, átmeneti, légszáraz súlyban, kg-onkint 21,-- P. A II. minőségű nyers őz-, szarvas- és dámvadbőrök legmagasabb termelői ára 10%-kal, a III. minőségűeké 20%-kal, a IV. minőségűeké pedig 40%-kal alacsonyabb a fentebb megállapított áraknál.

A kölcsönhordók és fonott palackok új betétdíja.

Az árkormánybiztos 31.506. számú rendeletével szeptember 27-től kezdve felemelte a finomszesz, rum, likőr és egyéb égetett szeszszesital, valamint a denaturált szesz és szeszecet szállításához használt kölcsönhordók, fonott és egyéb palackok fejében felszámítható betétösszegeket, mégpedig tölgyfahordók után az úrtartalom arányában emelkedő tétellel hordónakint 80-640 pengőre és 400 literen felül minden további liter után még 1,60 P-re, vashordók után 250-720 pengőre, fonottpalackok után 5-60 pengőre, egyéb palackok után 1-2 pengőre, ballonveg után darabonkint 30 pengőre.

V. Honvédelem.

Rendelet jelent meg magyar nemzetőrség szervezéséről.

A magyar kormány szeptember 26-án 3430. M. E. szám alatt rendeletet adott ki a nemzetőrségről. A honvédelmi törvényben foglalt felhatalmazás alapján ki-

MAGYAR MEZOGAZDAK ALLATÉRTEKESÍTŐ RESZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

FOGLALKOZIK:
Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállításával vagy szállításával és beszerzésével.

bizalási hitelek nyújtásával.
Gazdálkodási intézmény.
Mindennemű állatkiállítás igénylésében lebonyolítunk.
Meghívásra a szakértőnkkel a hozzájáró küldjük.

ALLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:
BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú, és juhoknál
Budapest - Ferencváros - Marhavásártér
Sertés-eknél:
Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM
TELEFON: 111-310, 112-914
Sürgőnvcim: MEGALER. BUDAPEST

szás-nyomat-tala.

rendelete értelmében... ügyvédi meghatalombba, amelyek... tart. a régebbi... használhatók.

október 1-től az...

mitva a szeptem... rendelet értelmében... és... Por... felkészárak... saiak és érsek... vonhatják le... szolgáltatás ki...

gyasztói ára.

er I-én hatályba... rendelet megsza... magasabb eladási... kelek, valamint... tén Budapest... esára és Ersek... különféle cso...

szói ára az or...

aló paprika ki... kisebb mennyiség... nemspaprika... paprika 10.70... orika 8.80 pengő.

magasabb

eti I. minőségű... termelői árát... 26-tól kezdődő... meg; megje... magasabb tar... IV. rendű... mezeli nyálbőr... darab, szál, dara... darabonként... állapot... timatáru, lég... házi nyálbőr... onként 9.- P;... mészakabór, darabonként

elsorolt nyers

sz következő... etnek alapján:... őzbőr, téli, da... rabonként 22.50... zldsütyban, nyálbőr, nyári, sö... rvas- és düm... nkin 30.- P;... ban, kg-onként... ómentes súly... vadvbőr, téli, szarvas- és... g-onként 10.50... ómentes súly... vadvbőr, átme... A. II. minő... legmagasabb... 20%-kal, a IV... fentebb meg-

betétidja.

relével szep... sz, rum, likör... natúralt szesz... ndók, fonott... tétösszeget, m... arányában... pengőre és 400... 1.60 P-re, al... pengőre, bal-

etőség

3430. M. E. sz... ról. A hon... alapján ki-

TEN

NDÖK:

hoknál... ártór... ártór... 70

adott rendelet arról intézkedik, hogy a közbiztonsági erők fokozottabb védelmének biztosítása és egyes honvédelmi feladatok ellátása céljából nemzetőrséget kell szervezni. A nemzetőrség feladata a közbiztonsági szervek — a csendőrség és rendőrség — támogatása az ország közrendjének és közbiztonságának fenntartásában, kisebb ellenséges partizán- és ejtőernyőesoportok leküzdése, szabotázsselekmények megelőzése és elhárítása, katonai szempontból fontos vagyontárgyak őrzése, szükség esetén pedig a működő sergőtestparancsnokság rendelkezésére a hadműveletek hátsó területének biztosítása. A nemzetőrség a honvédség fegyveres része. A nemzetőrséghez beosztottak honvédeknek tekinthetnek, a hadiellékre kötelezve vannak, katonai büntetőbíráskodás és katonai fegyelmi szabályok alatt állanak. A rendelet kihirdetésének napján, vagyis szeptember 26-ával lép életbe, végrehajtásáról a honvédelmi miniszter, illetőleg a belügyminiszter gondoskodik.

Gondviselő gazdaságvezető kirendelése.

A 3450. M. E. számú kormányrendelet intézkedik a háború következtében ügyeik ellátásában akadályozott személyek gazdasága részére gondviselő gazdaságvezető kirendeléséről. A rendelet szeptember 24-én jelent meg a hivatalos lapban és egyidejűleg lépett érvénybe. Hatálya a mezőgazdaságra, valamint a kert- és szőlőgazdálkodásra terjed ki, ellenben nem vonatkozik az erdőgazdálkodásra. A rendelet értelmében gondviselő gazdaságvezető kirendelését lehet kérni az olyan gazdaság vezetésére, amelynek tulajdonosa, hasznélvezője, vagy haszonbérletje, aki az ingatlanon maga gazdálkodik, vagy az olyan személy, aki megbízás, vagy szolgáltatási viszony alapján más gazdaságot vezet, a háború folytán ügyeinek ellátásában akadályozottá vált. Hogy kit kell ilyennek tekinteni, arra nézve az 1942. évi 1990. M. E. számú kormányrendelet 1. §-a (1) bekezdésének a)–g) pontjai irányadók. Ezenkívül akadályozottnak kell tekinteni azt is, aki olyan helyen tartózkodik, ahonnan a háború következtében az általa vezetett gazdasággal érintkezni nem lehet.

Gondviselő gazdaságvezető kirendelését a rendelet 2. §-a értelmében az ingatlan tulajdonosa, hasznélvezője, illetőleg haszonbérletje, ha pedig ez akadályozottnak tekintendő személy, helyette házastársa, szülője, gyermeke, vagy ezek nem léteben testvére kérheti. A 3. § értelmében a gondviselő gazdaságvezető a kirendelés és a járási gazdasági felügyelő meghatalmítása után írásbeli határozattal a főszoigabíró, illetőleg a polgármester rendeli ki.

A 4. § kimondja, hogy gondviselő gazdaságvezetőül a mezőgazdasági üzem közelében lakó ökl. gazdát, vagy olyan nagykorú személyt kell kirendelni, aki a gazdaság vezetésére kellő gyakorlati ismeretekkel rendelkezik s lehetőleg olyan, aki katonai szolgálatra alkalmatlan, vagy akit polgári foglalkozásában meghagytak, vagy aki a III. számú tartálékhoz, illetőleg póttartálékhoz tartozik. A kirendelés elfogadása kötelező. Nem rendelhető ki az olyan egyén, aki 70. életévét túlhaladta, aki honvédelmi munkakötelezettség alól mentes, aki nem önjogú, vagy esél alatt áll, aki büntetett előéletű, vagy a politikai jogok gyakorlását felfüggesztő, vagy hivatalvesztést kimondó ítélet hatálya alatt áll, s végül aki zsidónak minősül és nem esik az 1730. M. E. számú kormányrendeletben meghatározott kivételek alá.

Az 5. § kimondja, hogy a gondviselő gazdaságvezető köteles a gazdaságban a gazdálkodást folytató személyt szaktanácsokkal ellátni, a gazdasági munkák elvégzésében támogatni és a gazdaságban a munkafegyelmet fenntartani. Amennyiben a kirendelt képessé a hatóság a kirendelő határozatban erre is megbízást ad, a gondviselő gazdaságvezető a gazdasági igazgatás, kezelés és ellenőrzés rendszerint tennivalóit is köteles ellátni; ebben az esetben a gondviselő gazdaságvezető hatáskörére az 1900. XXVII. te. 2. §-ának a gazdasági hatáskörére vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően irányadónak tekinteni.

A gondviselő gazdaságvezető feladatát a rendes gazda gondosságával személyesen tartozik ellátni. Az érdekelte köteles a gondviselő gazdaságvezetőnek a szükséges fuvart és — ha lakóhelyén kívül jár el és eljárása hatórán túl terjed, az ellátást is — biztosítani és készíndasait megtéríteni. Ha a gondviselő gazdaságvezető a tanácsadón és a munkafegyelmet fenntartásán felül a gazdaság igazgatási, kezelési és ellenőrzési tennivalóit is végzi, részére a helyi szokásnak megfelelő javadalm-

zással egyenlő díjazás is jár, amelyet írásbeli határozattal a kirendelő hatóság ánapít meg.

A gondviselő gazdaságvezető működését a járási (városi) m. kir. gazdasági felügyelő ellenőrzi.

A 6. § értelmében a főszoigabíró (polgármester) a gondviselő gazdaságvezetőt tiszteltől felmenti:

- a) ha annak akadályoztatása, akinek helyettesítésére kirendelték, megszűnt;
b) ha a kirendelést kérelmező személy, vagy ha a kérelmező más volt is, maga az ingatlan tulajdonosa, hasznélvezője vagy haszonbérletje a gondviselő gazdaságvezető felmentését kéri;
c) ha a járási (városi) m. kir. gazdasági felügyelő kellően indokolt javaslatot tesz a gondviselő gazdaságvezető felmentésére és más gondviselő gazdaságvezető kirendelésére érdekelésben;

d) ha a gondviselő gazdaságvezető maga is akadályozottá váltik vagy kellően valószínűsíti, hogy a kirendelés következtében saját ügyeinek ellátásában súlyos hátrányt szenved;

e) ha utólag nyert megállapítást, hogy a gondviselő gazdaságvezető a 4. § (3) bekezdése értelmében nem lett volna kirendelhető.

A határozathozatal előtt a kirendelést kérelmező személyt meg kell hallgatni.

E rendelet végrehajtásáról a földművelésügyi miniszter gondoskodik.

Törzskönyvelt kancákat honvédségi célra nem lehet igénybevenni.

A honvédségi lőigénybevételek során a gazdák köréből panaszok merültek fel a törzskönyvelt kancák honvédségi igénybevétele miatt. E panaszokkal kapcsolatban illetékes helyről közlik, hogy a törzskönyvelt Elit és I. osztályú, tehát koronával besütött és piros könyvelt ellátott kancák honvédségi célra vagy közmunkákra nem vehetők igénybe. Ha ennek ellenére egyes helyeken a honvédség vagy más hatóság intézkedésére mégis törzskönyvelt kancákat vinnének el, a gazdák azonnal forduljanak panaszukkal a földművelésügyi minisztérium lőigényzési főosztályához, vagy az illetékes lőigényzési kerületi parancsnoksághoz, vagy a méntelep-parancsnoksághoz, hadművelési területén pedig a kormánybiztos mellé lőigényzési szaktanácsadóként kinevezett miniszteri megbízottához.

Módosították a honvédelmi munkások javadalmazását és a hadigondozási szabályokat.

A hivatalos lap szeptember 26-iki száma közölte a kormány 3390. M. E. számú rendeletét a honvédelmi kötelezettséget teljesítő közszolgálati, köztisztviselői, közintézeti, közüzemi munkások javadalmazásának és munkaviszonyainak szabályozásáról szóló 1942. évi rendelet kiegészítéséről és a hadigondozási szabályoknak ezzel összefüggő módosításáról. A rendelet hatálya alá tartozó honvédelmi kötelezettséget teljesítő munkás elűnése vagy hadifogságba esése esetén a polgári javadalmazást abban az esetben is folyósítani kell, ha hozzátartozóinak ideiglenes gondozására való igénye a hadigondozási szabályok alapján megállapított. Ha az ilyen ideiglenes gondozásbavétel esetében a munkás hozzátartozóinak nagyobb összegű gondozási pénzelltás járna, mint az 1942. évi rendelet értelmében járó polgári javadalmazás összege, polgári javadalmazásnak ezt a nagyobb összeget kell folyósítani.

Földműves ifjak mentesítése októberben a hétköznapi leventefoglalkozás alól.

A honvédelmi miniszter 144.213. számú rendeletével a mezőgazdasági munkaerőhiány enyhítése érdekében elrendelte, hogy a mezőgazdaságban foglalkoztatott leventefütség számára hétköznapokon október hó végéig leventefoglalkozást tartani nem szabad. A nem mezőgazdaságban foglalkoztatott ifjúság leventekiképzését ebben októberben folytatni kell. A leventeintézmények szervezetségének fenntartása érdekében azonban elrendelte a honvédelmi miniszter, hogy azoknál a leventecapatoknál, amelyek hétköznapon rendszeres heti foglalkozást nem folytatnak, minden vasárnap másfél órai időtartammal a délelőtti folyamán parancskihirdetési foglalkozást kell tartani, amelynek tárgya a leventecapatok és azok alsóbb egységeinek megalakítása az 1944/45. kiképzési évre, fegyvermozgató gyakorlatok tartása, erkölcsi oktatás a kiadott kiképzési tervszerint, továbbá parancsok felolvasása, zászlótisztelgés, karének.

Különös súlyt kell vetni a vasárnapi foglalkozás alkalmával riadógyakorlatok tartására.

Az elsötétítés rendje októberben.

A honvédelmi miniszternek a hivatalos lap szeptember 23-i számában megjelent 125.500. számú rendelete értelmében a magánvilágítás elsötétítését az ország egész területén október 2-től 8-ig 18 óra 30 percek, október 9-től 15-ig 18 óra 15 percek, október 16-tól 22-ig 18 óra 30 percek, október 23-től október 29-ig 17 óra 30 percek kell végrehajtani. Az elsötétítés október 2-től 8-ig hajnali 01 óráig, október 9-től 22-ig 5 óra 30 percig és október 23-től 29-ig 6 óráig tart. Ugyanezekben az időpontokban kell végrehajtani a csökkentett közvilágítást a törvényhatósági jogú és megyei városokban és a közötti forgalomban résztvevő járművekre a fényesökktől berendezést kell felszerelni. Ezek a rendelkezések nem vonatkoznak a közforgalmú vasutakra, amelyeknek járművein a belső világítás elsötétítésének kötelezettsége a világítás meggyújtásától annak eloltásáig tart. Az elsötétítés időpontja előtt, de a világítás meggyújtása után bakövetkezett légitámadás vagy légitámadás esetén a teljes elsötétítést azonnal végre kell hajtani.

A közvilágítást csak olyan közutakon szabad fenntartani, amelyekben egyrészt állandó rádióirásztó ügyeletes szolgálatot tartanak, másrészt a közvilágítást a riasztásnak vagy a zavartöréplésnek a ráfióban történt közléseitől számított egy perccel belüli központilag ki lehet kapcsolni.

Kerékpárok igénybevétele honvédelmi szolgáltatás címén.

A 870. számú belügyminiszteri rendelet megengedi kiírítás során hívívés céljára kerékpároknak honvédelmi szolgáltatás címén ideiglenes használatra való igénybevételeit a megállapított térítési díj ellenében.

VI. Közellátás, anyaggyártás.

A gazdasági haszonbények vetőmagjainak forgalombahozatala.

A hivatalos lap szeptember 23-án közölte a földművelésügyi miniszter 545.200. számú rendeletét a gazdasági haszonbények vetőmagjainak forgalombahozatalával kapcsolatos egyes kérdések újabb szabályozásáról.

A rendelet szerint a gazdasági haszonbények vetőmagjait a csak fajtamegjelöléssel forgalomba hozható vetőmagvak kivételével szintén csupán függőbárcával, vagy függőbárcával ellátott és fémmárral lezárt zsákokban szabad forgalomba hozni. Az államilag minősített, tehát törzskönyvezett, elismert, feltétlenül elismert, ellenőrzött növényfajták vetőmagját a nemesítő, illetve a forgalombahozó a belföldi forgalom számára a rendeletben megállapított módon maga is állíthatja saját függőbárcájával, de kérheti a vetőmagnak állami függőbárcával és fémmárral való ellátását is. A nemesítői jogvédelem alatt nem álló fajtanévvel forgalomba hozott fajták vetőmagját állami függőbárcával és fémmárral kell ellátni.

A rendelet hatálya alá tartozó vetőmagvak akár a nemesítő függőbárcájával, akár állami függőbárcával és fémmárral vannak lezárva, csak akkor hozhatók forgalomba, ha a nemesítő, illetve a forgalombahozó az illető tételre vonatkozó vetőmagelisméresi bizonyítványt kézhez kapta. Ezt a bizonyítványt a mosonmagyaróvári m. kir. Növénytermesztési és Növénynevelési Kísérleti Intézet és az illetékes m. kir. Vetőmagvizsgáló Intézet együttesen és akkor állítja ki, ha a vetés a Növénynevelési Intézet által végzett szántóföldi szemle, a tisztított vetőmag mintája pedig a vetőmagvizsgáló Intézet által végzett magvizsgálat folyamán megfelelőnek bizonyult.

Az állami fémmárrólás iránt a kérelmet május 1-ig kell a Növénynevelési Intézetnél benyújtani. Az éves növénynevelési terv alapján minden magtermesztési évben, még pedig a két éves növénynevelési terv alapján, mint a maghozókra külön-külön kell előterjeszteni. A rendelet a továbbiakban a vizsgálat módjáról, az új határértékekről, a nyújtható eredményekről intézkedik, újból megállapítja az állami növényfajta elismerés alapját, az állami növényfajta törzskönyvezés díját, az állami fémmárrólás alkalmával fizetendő díjakat, a magvizsgálatért és fémmárrólásért járó díjakat, végül pedig módosítja az egyes haszonbények határértékeit. Ezenkívül módosítja a rendelet a zárójegyek

A mezőgazdasági többtermelés nemzetvédelem!

A termelés fokozása érdekében sohasé hiánvozzék a gazda takarmánykamrájából a D-vitamint tartalmazó Biodit

Biodit

takarmánykiegészítő

Table with 2 columns: Ingredient and Amount. Includes Malacoknak, Hízó sertéseknek, Borjúknak, Tejfelteheneknek, Baromfinak, etc.

Kedvezőten időjárás esetén a friss széna és lucerna sem tartalmaz megfelelő mennyiségű vitamint, ezzel szemben a

Biodit

mindig garantáltan 150.000 nemzetközi egység D-vitamin tartalmú adagolá-a tehát nyáron is nélkülözhetetlen!

A BIODIT beszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmányutca 29. és vidéki kirendeltségeinél.

Kérjen részletes ismertetőt!

szövegét, illetve színét is. Eszerint az államilag törz-

Mennyi élelmiszert lehet Nagy-Budapestre behozni szállítási igazolvány nélkül.

A hivatalos lap szeptember 23-án közölte a közellátás-

Olajmagvak beszállítása, feldolgozása és vásárlása.

Az iparügyi miniszter 45.000. számú rendeletével kö-

Ugyancsak szeptember 24-én jelent meg a hivatalos

Hizmlási felhívás.

A közellátásügyi miniszter a folyó gazdasági évben

A must beszüntetése.

A szeptember 24-én kiadott 3350. M. E. számú kor-

Felszabadult a takarmányrépavetőmagforgalom.

A 3420. M. E. számú kormányrendelet értelmében a

Szabályozták a magánosok sertéshizlálását.

A közellátásügyi miniszter a közigazgatási hatósá-

telmében, az a személy, aki háztartása zsír- és hússzük-

Körházak, szanatóriumok, internátusok, nevelőintézet-

Azok a személyek, akik udvarukban sertést hizlalni

A sertés vágására minden esetben a községi előjáró-

Újból szabályozták a fűszerpaprika minőségét.

A földművelésügyi miniszter a hivatalos lapban

VIII. Termelés és tenyésztés.

Nemesített olajnövényvetőmagvakat osztanak ki a gazdáknak között.

A kötelező ipari növénytermesztéssel kapcsolatban a

IX. Terménybeszolgáltatás.

Felhívás a gazdához, kereskedőkhöz és fogyasztókhöz.

Háborús időkben döntő fontosságú a hadrakelt sereg

Azonnal szolgáltatassuk be a nyers birka- és báránybőröket.

A bőrányaggazdálkodás m. kir. kormánybiztosa fel-

Faanyagok és egyéb erdei termékek szállítása.

A november 1-én hatálybalépő 3440. M. E. számú kor-

levéllel szabad vasúton, hajón, vagy gépjárművel fu-

A MAV az áru fuvarozásban felfüggesztette a vasárnapi munkaszünetet.

Az államvasutak igazgatósága értesítette a fuvarozó

TARTALOM:

- Az otthonukat veszített székely gazdákat I. (M. E. dr.)
Gazdasági egyesületeink munkássága. (Fabricius Endre.)
Több televény! (modori Kreibitz Lajos dr.)
Külföldi kísérleti adatok magyar lucernajátról. (Villos
Ódón dr.)
A gazdasági előjárók szerepe a sertés tenyésztés fejlesztésében.
(Kertész Ferenc.)
Az őzi és téli földtakarmányozás jelentősége.
(Tangy Harold dr.)
A madártelepítés. II. (Thóbiás Gyula dr.)
Levélsekény. (A cigák irtása a pincében. Kadocsa dr. -
Gabona árolási gondok.)
Törvények és rendeletek.
Vegyes közlemények.
Gazda adó-naptár.
A gabona- és terménypiac helyzete.
Állatpiaci szemle.
Tőzsde, kereskedelem.

Felhívás előfizetőinkhez!

Október 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra. Felhívjuk azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek

Előfizetési árak:

Table with 2 columns: Előfizetési árak, and 2 rows: félre, negyedévre. Includes a note for OMK-tagoknak.

A kiadóhivatal.

VEGYESEK.

Minél előbb, teljes erővel kell elvégezni az őszi vetést.

Az őszi vetések megkezdésének és bevégzésének idő-

Konkoly Thege Sándor egyetemi rendes tanár. A kor-

tüntetés ezenkívül egyetemi oktató tevékenységének is szól, amelyet már több, mint két évtizedes folytat az egyetemi mezőgazdasági karon az állattenyésztési politika köréből. Az állattenyésztési politika kérdéseinek egyetemi színvonalon való tárgyalását *Konkoly Thege* Sándor honosította meg és ezzel a felsőfokú mezőgazdasági oktatókat olyan különleges gyakorlati irányban terjesztette ki, amivel a legtöbb külföldi államban is megismerték. Az állattenyésztési politika kérdéseinek a felsőfokú szakoktatásba való beiktatása nagymértékben hozzájárult ahhoz is, hogy ma mind a gazdasági igazgatás, mind az állattenyésztési szakterületen az állattenyésztési politika kérdéseiben sok kiválóan képzett szakemberrel rendelkezünk.

Hubay Sándor látja el a Külkereskedelmi Hivatal elnöki tevékenységét. A kereskedelem- és közlekedési miniszter *Feltyi Andor* grófot, a Külkereskedelmi Hivatal elnökét — saját kérelmére — az elnöki teendő elvégzése alól a minőségében kifejtett értékes és eredményes munkásságának elismeréséül felmentette és az elnöki teendő elvégzését *Hubay Sándor* dr. miniszteri tanácsos, alelnököt bízta meg.

Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. mezőgazdasági tudományos és kísérletügyi intézmények tudományos tisztviselőinek létszámában ötv. *Rady Zoltán* dr.-né *Gáspár Zsuzsanna*t ideiglenes minőségű m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi gyakorlókká nevezte ki.

Házasság. *Szathmáry Akos* m. kir. gazdasági felügyelő, a Székelyföldi Állattenyésztő Egyesületek Szövetségének ügyvezető-igazgatója és *Szabó Rozsika* szociális szakelőadó (*Zetelaka*) folyó hó 23-án Kompolton tartották esküvőjüket.

Haldiozások. Igaz résztvevőket értesülünk arról, hogy *Bóbila János* tiszjohbparti kerületi m. kir. gazdasági felügyelő szept. 21-én hivatalos autóját ért szívinfarktus következtében elhunyt. A megboldogult a gazdasági felügyelő karnak egyik legérdemesebb vezető tagja volt. Alapos szaktudásával, lelkes munkakészségével, jó szervezőképességével és szeretettelőséggel a gazdasági felügyelői szolgálatot a legmagasabb szintre emelték. A megboldogult személye számára, mint megérdemelt hivatalosok pedig munkatársai lelkes ragaszkodását is megemlíti. Nagy munkabírású szakember volt és eredményes tevékenységének elismeréseként hamar elnyerte a kerületi gazdasági felügyelői tisztséget, amely vezető munkakörében előbb a tiszjohbparti, majd a kárpátaljai kerület is az ő irányítása alá került. Elhunytát feleségén, leányán és kártársain kívül az északi országrészek egész gazdasági életében gyászolja. Nagy részét mellett szeptember 24-én temették el Miskolcon. — Most értesülünk arról, hogy *Alex Brinkmann*, a nemetbirodalmi állattenyésztők testületének elnöke az év nyarán, az első világháborúban szerzett súlyos sérülése következtében fellépett betegségből 53 éves korában Wuppertalban hirtelen meghalt. *Brinkmann* elnöki huzája határain kívül is jól ismerték szakkörükben, több ízben járt hivatalos úton Magyarországon és őszinte jóindulattal mozdította elő a magyar tenyésztők külföldi elhelyezésének lehetőségét.

Szabó Zoltán emlékezte. A Kir. Magyar Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztálya szeptember 21-én *Saróczy János* dr. egyetemi ny. r. tanár elnöklésével tartott gyűléseken áldozott néhai *Szabó Zoltán* egyetemi tanár, a Pázmány Péter Tudományegyetem növényrendszertani és növényföldrajzi intézete igazgatója, a Kir. Magyar Természettudományi Társulat alelnöke és sok más hazai és külföldi tudományos társaság tagja emlékeztetnek. *Oláh László* dr. emlékeztetőben méltatta *Szabó Zoltán* munkásságát és kifejtette, hogy a megboldogult elhunyt nemcsak hazai természettudományunknak, de mezőgazdaságunknak is súlyos veszteséget jelentett, mert mint a növényrendszertani és öröklettan kiváló tudósa, munkásságával nemcsak a szaktudomány fejlődését segítette elő, hanem különösen öröklettan kutatásával a növénynevelés és ezen keresztül a mezőgazdasági növénytermesztés ügyét is szolgálta. A gyűlésen az OMGE képviselőiben *Fabricsius Endre* m. kir. gazdasági főtanácsos, h. igazgató vett részt.

Tanévmegegyezés. A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem szeptember 27-én tartotta tanévmegegyező ünnepi közgyűlést. Az egyetemi és műegyetemi énekkarok a „Magyar Hírszerzők”-et adták elő, amely után *Doby Géza* dr. prorektor tartotta meg az 1944. tanévről szóló rektori beszámolóját, majd *Misangyi Vilmos* rektor mondta el rektori székfoglalóját. Az ünnepség a Himnusz előadásával zárult. Az ünnepségen az OMGE-t *Fabricsius Endre* m. kir. gazdasági főtanácsos, h. igazgató képviselte.

Állattenyésztési ellenőri tanfolyam záróvizsgálata Komáromban. A m. kir. földművelésügyi minisztérium a komáromi m. kir. középiskola gazdasági tanintézetében 3 hónapos állattenyésztési ellenőrképző tanfolyamot tartott. A tanfolyam ünnepélyes záróvizsgáját most tartották nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében. A vizsgát *Kövy József* ny. kerületi m. kir. gazdasági felügyelő, az OTB alelnöke, mint miniszteri vizsgabiztos nyitotta meg és azon megjelentek az állattenyésztő szervezetek vezetői nagy számban. 30 tanfolyamhallgató megfelelő elméleti és gyakorlati felkészültségéről tett biztosságot. Jobbnál-jobb feleletek

Gazdaérdekeket szolgál, ha biztosításait a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél adja fel. Gazdák alapították, gazdák vezetik! Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat-, élet- stb. biztosítás.)

hangzottak el az általános állattenyésztés, szarvasmarha-, juh- és sertésenyésztés, a tejgazdaságról, a takarmányozásról, a háziállatok egészségéről, a takarmánytermesztésről, a legelőápolásról, az állattenyésztő szervezetekről és az állattenyésztésre vonatkozó rendeletek, az ellenőrzésről és számvitelről köréből. Külön ki kell emelni *Vári Antal*, *Héthy László*, *Hegedűs Pál*, *Majör Imre*, *Varga Miklós* és *Izmidli János* tanfolyamhallgatók felkészültségét, akik szorgalmukért külön pénzjutalomban is részesültek. A vizsgáztatás után *Héthy László* tanfolyamhallgató tartott értékes előadást „A takarmánytermesztés fontossága a kisgazdánál” címmel. Az előadás után *Kövy József* miniszteri vizsgabiztos mondott lelkesítő záróbeszédet, majd *Varga Miklós* tanfolyamhallgató megköszönte a tanfolyam rendezését, a tanárok és az előadók fáradságát nem ismerő munkáját. Végül *Mészáros József* dr. m. kir. gazdasági felügyelő buzdító szavak kíséretében kiosztotta a bizonyítványokat a végzett ellenőroknak. Az állattenyésztési ellenőri tanfolyam záróvizsgájának befejezése után értekezletet tartottak a Felsődnánál és a Kisalföldi Állattenyésztő Szövetségek és az azokba tartozó egyesületek igazgatói.

Növénytermelési értekezlet Tatón. A Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara növénytermesztési és kísérletügyi szakosztálya együttes szakértői értekezletet tartott Tata nagyközségben. A megbeszéléseken résztvettek a vezető gazdasági felügyelői és növénytermesztési előadói értekezletre összehívott gazdasági felügyelők is. *Székely Géza* kerületi m. kir. gazdasági felügyelő vezetésével. A gyűlésen tárgyalásra került az 1944-45. évi növénytermesztési kísérletek beállítására, együttműködés a Magyar Közigazgatástudományi Intézettel és az Országos Mezőgazdasági Kamara Talajtan Intézetével, továbbá termelésfejlesztő körzetek szervezése. Az értekezleten a földművelésügyi minisztérium képviselőiben *Kristály Aladár* dr. miniszteri tanácsos vett részt.

A kolozsvári mezőgazdasági főiskolára beltraktózi hallgatók jelentkezése Keszthelyen. A kolozsvári mezőgazdasági főiskolán az új tanévre beiratkoztak és akik addig a főiskolán végezték tanulmányukat, a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémián igazgatóságánál október 15-ig jelentkezhetnek.

Illólakjérsérelti Laboratórium létesült. Az illólakjérsérelti gyártásának irányítása, továbbá a behozatalra és kivitelre kerülő illólakjérsérelt vizsgálatának ellátása és az ezzel kapcsolatos kérdések minél tökéletesebb megoldása céljából Budapest (II. Herman Ottó-út 15. szám) székhellyel M. Kir. Illólakjérsérelti Laboratórium létesült. Az intézmény *Rom Pál* dr. m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi fővezetője vezetésével alakult meg. Az illólakjérsérelt termelésének kérdésében tehát a jövőben a Gyógyvízgyártás Intézetén kívül ez a laboratórium is jogosult szaktanácsadásra.

Szövetkeztetés a gyapjútermelő gazdáknak. Ismeretes az a rendelkezés, hogy a kormány a gyapjúbeszolgáltatás alkalmával közpénztérítésen felül férfiszövet vásárlására jogosító utalványt ad a termelőnek abban az esetben, ha legalább a tavalyival azonos, de mindenesetre 20 kg-ot meghaladó mennyiségű gyapjút szolgáltat be. A 20-50 kg súlyú gyapjú után a termelő 3 méter szövetet, minden további 25 kg után pedig 1 méter szövetet vásárolhat maximális áron. Ezt a nagyjelentőségű akciókat az illetékes tényezők előkészítették s az érdekeltek gyárak az igen jó minőségű és a mezőgazdák izlésének megfelelő mintájú férfiszöveteket nagyrészt már legyártották. Most jelölik ki azokat a vidéki kereskedőket, akik a gyapjúbeszolgáltatással kapcsolatos szövetvásárlási utalványokat be fogják váltani. Az utalványokat a rendelkezésben meghatározott módon a Futura tölti ki és közvetlenül küldi meg a gyapjút beszolgáltató gazdáknak. Gondoskodás történt arról is, hogy a szövet már vidéken idejében legyen a kijelölt kereskedőnél, annál is inkább, mert az utalvány nemcsak a mennyiséget, hanem az utalványt beváltó kereskedő nevét is feltünteti a Futura. Előreláthatóan bizonyos határidőt szabnak az utalvány beváltására. Az igen jó minőségű férfiszövet méterenkénti ára valószínűleg 50 pengő alatt lesz. Ertesztésünk szerint az akció iránt gazdáinkban jelentékeny érdeklődés mutatkozik, úgyhogy az október elején kezdődő lebonyolítás során a gazdák a jelek szerint teljesen igénybeveszik a külön jutalomként adott férfiszövetet.

Külföldi tej- és tejtermékpia. A Nemetbirodalomban augusztus utolsó hetében a tejbeállítás csökkentése meg tartott. Ennek főként az volt az oka, hogy a meleg időjárás következtében a legelők kiszáradtak és a tehének nem jutottak jó legelőkhöz. A meleg időjárás miatt és a szállítási nehézségek folytán a nagyobb fogyasztási központokba sok savanyú tej érkezett. Birodalmi átlagban a tejbeállítás csökkentése a megelőző héttel szemben 5,3%-ot tett ki; a múlt év ugyanezer idejének csökkentését pedig 0,7%-kal lépte túl. A csökkentett üzemi beállítás következtében a vajtermelés is visszaesett és nem tudta az elmúlt év ugyanezer idejének termelési színvonalát megtartani. A készletek raktározása egyes területeken befejeződött, mert elérték azt a mennyiséget, amely a hadsereg és lakosság ellátására szükséges volt. A nagyvárosok vajellátása aránylag zavartalanul történhetett, mert a kifutó hűtőszekrényekben friss és kifogástalan állapotban maradtak meg a készletek. A sajtgyártás terén is mutatkoztak csökkenések. Kemény sajtokat nagyobb mennyiségben gyártottak és ezeket főként a hadsereg ellátására fordították. Azonban a szállítási nehézségek miatt egyes sajtszállítványok minőségi csökkenést szenvedtek és ezeket a lágysajtkészítő üzemekbe irányították. *Dániában* a legújabb rendelkezés értelmében a sajtgyárak csak azt a mennyiségű teljes tejet, illetve tejszint használhatják fel sajtgyártásra, mint amely mennyiséget 1939 tavaszán használhattak fel. *Belgiumban* szintén

visszaesett augusztus végén a tejbeállítás és ennek következtében a vajtermelés is csökkent. A margarin-gyártást ismét megkezdtek. *Svédországban* a visszacsúszott tejtermelés; előzőleg azonban annyira emelkedett a vajtermelés mennyisége, hogy a sajtgyárak ismét nagyobb mértékben folytathatják működésüket, mert több tejet kapnak. *Olaszországban* a tejtermelés elégtelen volt. A kávéházakban azonban tilos tejeskávét kiszolgáltatni; hasonlóképpen meg van tiltva a fagylaltgyártáshoz tejet felhasználni. *Az Északamerikai Egyesült Államokban* igen nagy a sajttermelés, úgyhogy a jegyre való sajtosztást beszüntették. *Argentínából* a kivétel erősen emelkedett és jelentősen felülmúlja az előző év ugyanezer idejének kivétel mennyiségét.

Pályázat flúnevelőintézeteki kerteseti felügyelői állásra. A „Budapesti Közlöny” szeptember 27-i száma pályázatot közöl a kassai M. Kir. Flúnevelő Intézetnél beöltésre kerülő, X. fizetési osztályú kerteseti felügyelői állásra. Pályázhatnak mindazok, akik kerteseti tanintézeteki vagy kerteseti akadémiai oklevéllel rendelkeznek. A pályázat határideje a hivatalos lapban való meghirdetéstől számított négy hét.

Pályázat flúnevelőintézeteki gazdasági tanári állásra. A „Budapesti Közlöny” szeptember 27-i száma pályázatot közöl a kassai M. Kir. Flúnevelő Intézetnél beöltésre kerülő, X. fizetési osztályú gazdasági tanári állásra. Pályázhatnak a Műegyetem gazdasági tanárképző intézetét végzett gazdasági szaktanárok, vagy pedig olyan okleveles gazdák, illetve okleveles mezőgazdák, akik kötelezik magukat, hogy a gazdasági tanárképző tanfolyamot egy éven belül elvégzik. A pályázat határideje a meghirdetéstől számított négy hét.

A földművelésügyi minisztérium októberi rádiós gazdasági előadása. 1-én, vasárnap délután 3 órakor: a) v. *Oláh Ernő* m. kir. gazdasági felügyelő: A kecsketermesztés fejlesztése. b) *Preitchoffer Imre* m. kir. kísérletügyi igazgató: Mészben szegény szűkek javítása meszes altalajjal. 5-én, csütörtök délután 5 órakor: Időszerű baromfi-tenyésztési tanácsadó. (*Baldy Bálint* m. kir. gazdasági felügyelő.) 8-án, vasárnap délután 3 órakor: a) *Baranyócs Ferenc* dr. m. kir. kísérletügyi főadjunktus: Vedekezés a mezel pocok ellen. b) *Gesztyői László* dr. m. kir. állatorvos: Tehének fertőző tüdőbetegségei. 12-én, csütörtök délután 5 órakor: Időszerű növényegészségügyi tanácsadó. (*Urbányi Jenő* dr. m. kir. kísérletügyi főadjunktus.) 15-én, vasárnap délután 3 órakor: a) *Tolvai Zoltán Géza* m. kir. gazdasági felügyelő: Gyepes területek trágyázása. b) *Irányos József* m. kir. kísérletügyi főadjunktus: Szűret utáni szőlőmunkák. 19-én, csütörtök délután 5 órakor: Időszerű kerteseti tanácsadó. (*Kisdi Ferenc* m. kir. kerteseti felügyelő.) 22-én, vasárnap délután 3 órakor: a) *Kállay Béla* m. kir. középiskola gazdasági tanintézeteki igazgató: Téli gazdasági iskola, téli gazdasági tanfolyam. b) *Helyszi közvetítés: Hangkepek* ezüstkalásos gazdák udvarából. 26-án, csütörtök délután 5 órakor: *Hinfner Kálmán* dr. m. kir. kísérletügyi főadjunktus: Ültetvénynevelés jelentősége különös tekintettel a betegségeknek ellentétben nemetországi fajtákra. 29-én, vasárnap délután 3 órakor: Időszerű gazdasági tanácsadó.

Gazda adó-naptár.

Október.

1. A beruházási hozzájárulás negyedik évnegyedi részlete esedékes. (25. részlet.)
1. Az egyénileg megállapított borfogyasztási adó általános összegét havi előzetes részletekben kell megfizetni.
15. A még nem esedékes közadók évnegyedi részleteinek vagy részleteinek befizetése esetében, a befizetett összeg után évi 6%-os kamattérítés jár a hó 16-tól, illetve, ha a befizetés később történik, a befizetést követő hó elsejétől a naptári évnegyed második havának 15. napjáig. A múlt év végén az adózó javára mutatkozó túlfizetést a folyó évben az esedékesség napját megelőzően teljesített előrefizetésnek kell tekinteni.
15. A mezőgazdasági esedékekre és adóköteles gazdasági bér munkásokra, valamint a feles dohánykertészekre általános összegben megállapított — s a hó első napján esedékes — kereseti adórészletet a községi pénztárba be kell fizetni.
15. A közúti gépjárművek közúti adóját a m. kir. adóhivatalhoz postakaszéknél át kell fizetni.
15. Az esedékes általános és fenyűzési forgalmiadó, adóváltásokról a forgalmi adóhivatal számlájára a postakaszéknél át kell fizetni.
25. A munkaadó az alkalmazottak kereseti adóját az ezután járó állami pótdótot, illetményjegyzék beszállításával, a községi (városi) pénztárba tartozik befizetni.
- A börtömelők a község (város) területén termelt, illetve a készletükben lévő bopineezett must mennyiségét a szűret befejezését követő nyolc napon belül a községnél (városnál) bejelenteni kötelesek.
- Az elemi kárt, a káreset megtörténtét követő nyolc nap alatt a községi eljárásnál be kell jelenteni. Az árvízokart az árvíz megszűnését követő nyolc, az erdőben okozott kárt pedig a káresettel számított harminc nap alatt kell bejelenteni.

A Gazdák Biztosító Szövetkezte nem öncél, hanem eszköz a gazdatársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat-, élet- stb. biztosítás.)

NYILTÉR.

18 rovatban foglalkoztunk nem válni feladatokból a szerkesztésben.

Birtokra, gazdaságba
erélyes, nős, gyermektelen ó keresztény nyugdíj anyány
Állami főtisztviselő ellátási, pénztárosi, s b
bizalmi állást vállal.
Külföldi referenciák. Szíves érdeklődést: „Könnny meg-
együnk 797” jelgére a kiadóba kérek.

SZIVÓGÁZMOTOROK
CSUTKA-ÉS FA-
MOTOR ÉS ZEPDŐR
ZOLNAY MARTOS ÉS HERZ

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac helyzete.

A gabonapiac az összes termények kínálata az elmúlt héten is kielégítő volt, azonban a felkínált tételek nagyobb arányú átvételét a szállítási nehézségek akadályozták.

A magpiacokon különösen erős az érdeklődés lóherre, lucerna és szőszbüköny iránt és keresik a konyhakerít vetőmagvakat is. Ezekben a cikkekben jelentős forgalom alakulhatna ki, mivel azonban a szállítási nehézségek miatt a teljesítési lehetőségek bizonytalanok, készáru viszont aránylag kevés van a piacon, így általában a kereslet van túlsúlyban a kínálattal szemben. Kínálat mutatkozott lóherre- és lucernamagból, szőszb- és tavaszi búkkönyből és borsóból, s főként babból ajánlottak fel eladásra nagyobb mennyiségűt.

A közellátásiügyi miniszter 704.731/1944-VII. 3. sz. leiratában értesítette a gabona- és terménykereskedők egyesületét, hogy a vásárlásra jogosított kereskedők nem elősziszikmentes borsó és lenese vásárlásánál q-kint 2 pengő sziszikmentesítési költséget jogosultak a megállapított termelési árból levonn.

Az egyéb termények piacán közepes volt a forgalom. Az esős napokon a zöldség- és fűszerelemek felhozatala valamivel vonatottabb volt, mint máskor, a kereslet azonban ki lehetett elégíteni. Az árakban nem történt lényeges változás. Különösen paradicsomból és paprikából érkezett nagyobb mennyiség a piacra. A gyümölcsfélék piacán is közepes volt a forgalom, s főként korból, almából és szőlőből mutatkozott nagyobb kínálat.

Allatpiaci szemle.

A budapesti vágómarhapiac helyzete az elmúlt héten az előzőhöz viszonyítva csak keveset változott. Amint múlt számbunkban közöltük, a szállítási nehézségek miatt kísérletképpen megkezdődött Budapesti 129 km-es körzeten belül első községekből a vágómarhák lábnehajtását a fővárosba. Az Állatforgalmi Központ a legrövidebb időn belül igyekszik fog a lábnehajtást minél szélesebb körre kiterjeszteni, mert az eddig nyert tapasztalatok szerint a lábnehajtásnál felépülő súlypadó minimális. A Központ részletesen kidolgozza a vágómarhák lábnehajtásának rendszerét és gondot fordít arra, hogy hosszabb útvonalon megfelelő távolságokban mindenütt etető- és itatóállomások álljanak a szarvasmarhák részére rendelkezésre.

Az ország egyes részeinek hadművelleti területté válása következtében ezeken a területeken a vágómarhák igénybevétele kizárólag a honvédség ellátására történik. Ennek következtében az ország többi részére hárul a közellátás fűszükségletének fedezése. Ilyen körülmények között remélhető, hogy az ország közellátásának biztosítása érdekében az egyes gazdák az eddiginél nagyobb mértékben fogják felajánlani az amúgyis bezorgáltatásra szánt vágómarhákat.

A gazdák részéről több alkalommal megkeresték egyesületünket azzal a panasszal, hogy az igénybevételre kijelölt, de az évi július 30-ig át nem vett vágóállatokat az illetékes hatóságok közegében nem hajlandók az 1944/45. évi beszoállításra kötelezettségbe elismerni. Egyesületünk ezeket a panaszokat a közellátási minisztérium tudomására hozta, amelynek utasítására az Állatforgalmi Központ felhívta kirendeltségei figyelmét arra, hogy az évi július 30-ig át nem vett vágóállatok közfogyasztásra történő átvételében esetében a közveti kereskedő által kiállított vételi jegy alapján a gazdák javára a gazdakönyvbe pontbeszámítást elő kell jegyezni.

A budapesti sertés piacra élő sertés alig érkezik, illetve csak a hadiüzemek téli vágásaira.

A közellátási miniszter rendeletileg szabályozta a magánháztartások hizlalás útján történő sertés- és szarvasmarhák kereskedését. A rendeletet lapunk más helyen részletesen ismertettük.

A vidéki állatpiacokon szeptember harmadik hetében az árak következőképp alakultak: másféléves üsző 2.10-3.60, beállítási való tinó 1.80-3.60, friss fejős tehén 1.90-4.50 pengő kg-kint. A legmagasabb árakat Szabadkán, a legmagasabb árakat a somorjai, ko-

máromi, tötmegyeri és győri vásárokon fizették. A járműsőkör ára kg-kint 1.80-5.- pengő között változott. Könnnyú igáslovakért 1100-3500, nehéz igáslovakért 2000-4000 pengő árakat fizettek darabonként. A legmagasabb árak Hódmezővásárhelyen, a legalsónyabbak Szabadkán voltak.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaméleik. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1944 augusztus 28. Az 1944. évi termésű gabonaféléknek a 704.000/1944. K. M. sz. rend. lettel (I. Budapesti Közlöny 1944 augusztus 1-i, 172. sz.) megállapított termelői árát az ország bármely feladóállomáson 100 kg-kint, pengőben, vasúti kocsi- vagy uszályba, vagy a malom, illetve háztóló-üzem rakatárba az eladó költségén legalább 165 q-es tételben rakott árua vonatkoznak. Búza: 78 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40.-; rozs (kétsezes) 71 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 37.-; árpa: takarmányárpa 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 36.-; sörörpa, legalább 65 kg/hl-súlyú 40.-; kocsárpa 50.-; zab: 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40.-; kása (fehér, vörös, szürke, vagy japán), rostált, üszkmentes 40.-; hajdina: legalább 60 kg/hl-súlyú, hántolatlan, szokványiszterű 40.-; az 1943. évi termés- vagy répebéli morzsoló kukorica termelői ára: 36.-.

Különféle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1944 augusztus 28. Az 1944. évi termésű különféle mezőgazdasági terményeknek a 704.000/1944. K. M. sz. rend. lettel (I. Budapesti Közlöny 1944 augusztus 1-i, 172. sz.) megállapított legmagasabb termelői árát az ország bármely feladóállomáson, illetve egész területén 100 kg-kint pengőben a következők: Repcemag: káposzta vagy reparepe, szokványiszterű 88.-; vadrepe, legfeljebb 5% idegenkeverékkel 60.-; lenmag: olajgyártásra, szokványiszterű 100.-; napraforgómag: fehér, szürke, csikos, szokványiszterű, enyhén dőhos 70.-; tökmag: szokványiszterű, enyhén dőhos 90.-; szójabab: szokványiszterű 80.-; kendermag: szokványiszterű 150.-; rostkenderelőmag: 96% tisztaságú és 85% csíráképes 200.-; gomborkumag: 96% tisztaságú 70.-; mák: kék, legfeljebb 2% idegenanyaggal 200.-; mustár-mag: legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér és fekete 100.-; köménymag és édes köménymag: legfeljebb 2% idegenanyaggal 300.-; koriander-mag: legfeljebb 2% idegenanyaggal 100.-; borsó: legfeljebb 2% idegenanyaggal, hántolatlan, elősziszikmentes, Viktória 65.-, expressz 60.-; lenese: elősziszikmentes, legfeljebb 5% idegenanyaggal és léhaszennel, készmésű 90.-, közepesmésű 100.-, nagyszemű 120.-, erdőlyi enese, természetéről, elősziszikmentes, bármely háromszék- és udvarhelyes feladóállomáson 120.-; bab: legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér, szokvány és gyöngy 80.-, fehér, hosszú és lapos, pömbölyű és hosszú fajt, továbbá egyzárú színes 85.-, tarka, végyes és ezyb 77.-; búkköny: 96% tisztaságú, szőszös 160.-, pannon 70.-, tavaszi 72.-; csillagfű: 96% tisztaságú, éles 45.-, keserű 36.-; tavaszi és ősi takarmányborsó: 94% tisztaságú 75.-; szeszaborsó: 95% tisztaságú 50.-; lóbab: 95% tisztaságú 64.-; lóheremag: nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalmú 300.-, erdőlyi, nyers, előbbi százalékos 310.-; lucerna-mag: nyers, arankás, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% lóherre- és 1% arankatartalommal 580.-; b lucerna-mag: hámozatlan, 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vérfűmegtartalommal 140.-; bíborheremag: 95% tisztaságú 200.-; fehérheremag: 94% tisztaságú, legfeljebb 2% avé heremagtartalommal 1450.-; keménylucerna-mag: 95% tisztaságú 300.-; korcs (svéd) heremag: 94% tisztaságú 400.-; nyúlcsipkémag: 90% tisztaságú 260.-; somlómag: fehér, 94% tisztaságú 240.-; szarvaskepernyő: 94% tisztaságú 320.-; muharmag 95% tisztaságú 50.-; szudáni fűmag 95% tisztaságú és 80% csíráképes 80.-; csibéheremag: 96% tisztaságú és 90% csíráképes, óriás 70.-, apószemű 60.-; ércokmag: 95% tisztaságú, seprőcok 38.-, cukorócok 50.-.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége holljelentése.) 1944 szeptember 28. A magpiacok piacán bíborherében már csak szarvasmarhák jöttek létre köcsök, főleg dunántúli árúból, úgy néz von tkosik a fehérherélléleken is. Lóherében és lucernában is mutatkozott a kínálat. A búkkönyök piacán a szőszbúkköny kínálat változott a feladatok, fűszik búkkönyből is kerültek már jelentékeny tételek piacra. A hüvelyesek piacán borsóból is kerül még áru piacra, az ártólmenet csendes, babból jó termés mellett a kínálat továbbra is bővösés.

Szállatarmány- és szalmaárak. A 704.000/1944. K. M. sz. rend. lettel (I. Budapesti Közlöny 1944 augusztus 1-i, 172. sz.) szerint a laca szállítás karmányok és szalma-félék termelői ára az ország bármely feladóállomáson a vasúti kocsisoz vagy preselő (gyűjtő) telepre kiszállítva q-kint a következők: lucernaszalma 16.-, a lóhereszalma 14.-, a muhariszalma 12.-, a rétiszalma 13.-, a félédes rétiszalma 10-50, savanyú vagy ázott rétiszalma 6-50, a takarmányiszalma 6.-, a rozs alomszalma 5-30, egyéb ércszéges szalmák 5.-, a zsápszalma 11.- P. Az 5 km-nél nagyobb tengelyfűvartértést és a nyiltpiaci árat a rendelet részletesen szabályozza.

Burjonya. Az árkormánybízotos rendlete szerint a 704.000/1944. K. M. számú rendeletben megállapított termelői burjonyárak szeptember 28-án léptek hatályba. Árak budapesti paritásán q-kint: nyári róza 26.-, Gálbaba 26.-, őzi róza 25.-, Ella és sárka 22.-, Wohlman nn 20-50, Krüger 19-50; ipari burjonyárak: Ella 19-50, Krüger 18.-, Wohlmann 19.-, a fenti adóállomási termelői árát úgy kell kiszámítani, hogy a fenti árakból le kell vonni a Budapest és a feladóállomások közötti távolságra eső v. sűti (hajó) fuvardíjat.

Állatok és állati termékek.

Vágómarha- és borjúárak. A 704.200/1944. K. M. sz. rend. let (I. Budapesti Közlöny 1944 augusztus 1-i, 172. sz.) szerint a vágómarha és vágóborjú legmagasabb termelői ára (etetés-itatás után 8%, 5 km-nél nagyobb távolságról hajtás és nem etetés után 4%, vásári eladásnál pedig 6% súlypenedmény levonása után) előszíkiogrammonaínt a következők: I. o. ökor és növendékmarha 2-20, II. o. ökor és növendék 2.-, III. o. ökor és növendék 1-80, csontozni való ökor és növendék 1-50, bíka I. o. 2-15, II. o. 1-95, III. o. 1-75, csontozni való 1-45; tehén, I. o. 2-40, II. o. 1-90, III. o. 1-70, csontozni való 1-40; I. és II. o. bivalyökör és növendék-bivaly 1-75, III. o. 1-65, csontozni való 1-40; I. és II. o. bivaly-

bíka 1-70, III. o. 1-60, csontozni való 1-35; I. és II. o. bivalytehén 1-65, III. o. 1-55, csontozni való 1-30; vágóborjú, I. o. 2-40, II. o. 2-10 P. Az osztályozást a rendeletek pontosan megszabják.

Vágójuh- és búránváraik. A 704.200/1944. K. M. sz. rend. let (I. Budapesti Közlöny 1944 augusztus 1-i, 172. sz.) szerint a vágójuh és vágóbúrán legmagasabb termelői ára (a vágóruhánkná) fentebb részletezett súlypenedmény levonása után) a következők: vágójuh 1-50, vágóbúrán 1-60 P. előszíkiogrammonaínt. A 30 mm-nél magasabb gyepjártató vágóállatot q-kint 10 fillérrel nagyobb áron lehet forrasztombhozni.

Tenyészmachák és járműsőkörök. (A Magyar Mezőgazdák Állatérték-sítő R. T. vásári jelentése.) 1944 szeptember 27. A járműsőkörök és tenyészállatok eladása legmagasabb részben csak lábón történik. A vásárokon a felhajtások csekélyek, a forgalom kisméretű. Járműsőkör- és beállítási való tinó (tarka és fehér), sóly, kor és minőség szerint párónként 3500-7000, áras tenyészsóly, kor, súly és minőség szerint darabonként 800-1300.-, vemhes tenyészsóly, kor, súly, minőség és vemhességi fok szerint darabonként 1600-2000.-, fiatal, vemhes és frissfejős tehén darabonként 3000-4000.- P.

Sertésárak. A 704.300/1944. K. M. sz. rend. let (I. Budapesti Közlöny 1944 augusztus 1-i, 172. sz.) szerint a beállítási való fiatal, ércszéges, ivartalanított, orbánc ellen oltott, szimultánított éléscírtésekért számítható legmagasabb termelői árak, helyi gazdaságok a következők: 20-25 kg-os 4-30, 25-30 kg-os 4.-, 30-35 kg-os 3-82, 35-40 kg-os 3-70, 40-45 kg-os 3-60, 45-50 kg-os 3-37, 50-55 kg-os 3-18, 55-60 kg-os 3-03, 60-65 kg-os 2-90, 65-70 kg-os 2-79, 70-75 kg-os 2-70 75-80 kg-os 2-66, 80-85 kg-os 2-63, 85 kg-nál nehezebb 2-60 pengő kg-kint A 20 kg-nál könnyebb soványított darabonként 86.- pengő alatt szabad megvásárolni. A hizofirtésértékért 12 órai kopálás után, helyi gazdaságok a következő legmagasabb termelői árak számíthatók: 155 kg-nál nehezebb, a sertés ára 155 kg-ig bezárólag 2-90, a 155 kg feletti élőszív a 4.- P., 150-155 kg-os Ia 2-90, 145-150 kg-os Ia 2-85, 130-145 kg-os Ia 2-80, 115-130 kg-os Ia 2-76, 100-115 kg-os Ia 2-71 100 kg-os és nehezebb, közepminőségű szedett 2-66, 80 kg-os és nehezebb sonkasútló 2-71 P kg-kint. A fentiekben fel nem sorolt sertések ára vonatkozóan a rendelet külön írtékedik.

Baromfiárak. A 705.400/1944. K. M. sz. rend. let szerint (I. Budapesti Közlöny 1944 július 30-i, 171. sz.) az élőbaromfi legmagasabb termelői ára az ország egész területén a következők: Liba, hizott 4-80, sovány 4.-, koca, hizott 4-70, sovány 4.-, csirke 4-40, tyúk 3-60, pulyka 4-20, gyöngyös 4-40 P kg-kint.

Tolá. A 705.400/1944. K. M. sz. rend. let szerint (I. Budapesti Közlöny 1944 július 30-i, 171. sz.) a friss tyúktolá legmagasabb termelői ára az ország egész területén 4-20 P kg-kint.

Különfélék.

Zöldség és gyümölcs. (A Budapesti Székesfőváros vásárlásigazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1944 szeptember 18-tól 23-ig jelezett árak q-kint, aranypenedmény és patrepszelyem, zöldfélék (100 csomó) 40.-90.-; zeller, zöldfélék (100 csomó) 100.-800.-; kárlábé 50.-120.-, (100 darab) 20.-50.-; k. ról, lúvellé 150.-400.-, tisztított, Ia 400.-700.-, IIa 300.-500.-; vöröshagyma 31-91; fokhagyma 115-56; fejeskáposzta, Ia 80.-140.-, IIa 50.-100.-; kálcáposzta, Ia 120.-260.-; vöröskáposzta, Ia 150.-300.-; fűszek-lé, szabadföldi (100 fej), Ia 50.-80.-; burgonya, Gálbaba és nyári róza 33-45, Ella és sárka 29-25; ch. implanon-gomba, Ia 3600.-4000.-; uborka, nagy, sálatának való 200.-320.-, kovászolni való 300.-400.-, savanyított való 340.-450.-; zöldprika (100 darab), töltött való fehér és zöld 120.-320.-, apró, helyes 140.-200.-, kecskeszürvő 140.-250.-, paradicsomprika, piros 180.-400.-; tök, főzni való, Ia 80.-150.-, IIa 40.-120.-; paraficson, Ia 70.-120.-, IIa 70.-100.-, alm p radicsom 70.-150.-; zöldbab, hávélyes, Ia 250.-400.-, IIa 150.-350.-, kifejtési való hávélyes bab 300.-450.-; zöl kukorica (100 csó) 30.-70.-; sóska, szabadföldi 120.-250.-; paraj, tisztított 280.-450.-. Gyümölcs: Alma 80.-600.-; körte 150.-600.-; őszibarack, fehér 200.-800.-; szilva, magvavaló, kék, Ia 250.-400.-, IIa 180.-300.-; sárgadinnye, aneszás 40.-120.-, tozó és turkeszán 40.-100.-; párgádinnye, nemés 60.-100.-, közönséges 50.-90.-; szőlő, Ia 650.-800.-, IIa 500.-750.-, fekete 300.-500.-; dió, keményhéjú, új 600.-800.-.

Országos állatvásárok. (1944 október 3-tól 10-éig.) Nem egyszer megtörtént, hogy v. lamelyki vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ezért előjártos az illető község eljárásságához válassz kérdést intézni, hogy tartandó-e vásárt és állatfelhajtás lesz-e. Október 3-án: Dunapataj, Gyömöre, Gyöngyösmellék, Hőgyész (bonyhádi tájfta marha), Huszt, Miskolc (havi), Nagykanizsa, Nagykapos, Sásd, Simontornya, Szerednye, Szekszád (havi, m. rha és ló), Szombathely, Vásárosnyény (marha). Október 4-án: Bántornya, Bükkösöd, Csap, Felsőgalla, Gacsály, Jászberény, Kapcsvár, Kassa (havi), Kiskunhalas, Kürt, Letkés, Miskolc (havi), Nagybozsó, Órihólos, Sárospatak, Sárreutvári, Topolya, Tura, Veszprém, Vászárosbék, Vászárosmiske, Vasgerszer, Valóc, Zala. Október 5-án: Ács, Ákosf, Alesut, Berettyóújfal, Csepreg, Debrecen (juh), Drávavásárhely, Háhót, Ipolyhídvéd, Kisköre, Kiskunhalas, Mádár, Miskolc (havi), Nagyléte, Ónod, Sajógömb, Sarkad, Szolyva (havi), Szonyjomb, Tiszaföldvár, Turterebes. Október 6-án: Buj (havi, sertés), Debrecen (juh), Derecske, Ezer (havi), Kishépatát, Kőtsé, Sarkad, Tiszaföldvár, Október 7-én: Debrecen (sertés). Október 8-án: Tiszaföldvár, Dévaványa, Nyírábrány. Október 9-én: Ape, Baré (sertés nélkül), Csögle, Debrecen (ló és marha), Dombrád, Fadd, Felsővadász, Felsővícsó, Godlisa, Gyömrő, Jászalsószentgyörgy, Kerekegyháza, Lepsény, Losonc, Mezőcsát, Mezőkövesd, Munkács (marha és juh), Nagyajom, Nagyharsány, Nagykőrös, Ozora, Rábacsanak, Rácalmás, Rakóc, Sárkeresztúr, Szentdienes, Tiszaföldvár, Tiszánána, Tiszarenty, Vác, Zalaszentmikály. Október 10-én: Apostag, Balatonszentgyörgy, Berettyószéplak, Debrecen (ló és marha), Gáva (havi), Gönc, Kéty, Majs, Mezőcsát, Mihályi, Nagycsed, Páka, Patca Pocsaj, Zalaegerszeg, Zseliz.

Hirdetési ár: Minden sor egyenlő... 10 szög 3 P

KISHIRDETÉSEK A hirdetést díjak előre fizetendő

Szűkebb körökbe vonatkozó hirdetéseket csak a... 10 szög 3 P

Is ígés leveleket csak megfelelő postabélyeg ellenében továbbítunk.

Díjtalan állásközvetítés!

A 80 év óta fennálló Magyar Gazdatisztok Országos Egyesülete (Budapest, V. Arany János-utca 5.) közzéteszi...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

GAZDATISZTEK

AZONNALI belépésre keresek gazdasági gyakorlatot vagy segédítést agrárius gazdaságban. Bronyits Gyula, Szeged, Szeged-Újvárosi út 15. 4925

GAZDATISZTEK SZÁMARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

GAZDATISZTEK SZÁNTARTÓK SZÁNTARTÓK

HCFIERR-TRAKTOR szerelésben... 5039

KERTESZTEK

MAGYAL dolgozó méhészkertész... 4995

OKTÓBER elejére gazdaságunk... 5026

AZONNALI belépésre bogrpar... 5026

OKTÓBER 1-re keresek konven... 5027

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

SZÉREGALMAN kőrepő... 5041

ISPÁNI vagy számviteli állás... 5045

SEGÉDÍTSZI vagy ellenőri... 5046

EZÉBEN erőtlenített mező... 5047

GAZDASÁGI szakiskolát, négy... 5048

ISPÁN, 50 éves, nő, gyermek... 5049

KITÜNÖ érdemnyel szak... 5049

FÖLDMÉRÉSISKOLÁT végzett... 5074

GAZDASÁGI ispán, nő, jelen... 5075

URADALOM számtartója, idő... 4746

SZÁMVEVŐI vagy intézői áll... 4746

KÖZIPROKÓ, Gekeresztény... 5076

SZÁMVEVŐI vagy intézői áll... 4746

KERTESZTEK

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

NOVEMBER 1-re kertesztette... 5081

KOLONFELE

MENEKÜLT okleveles gazda... 4987

ROGNÁMESTER azonnali be... 5014

KULSÁRI, gazdasági ellenőri... 5062

HÁZVEZETŐGő nőiállás... 5062

ÁLLÁSBA levő tanársegéd... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

KOVÁCSMESTER, 50 éves, az... 5062

ELADÓK a „Hanza” Szövet... 5058

MANGALICA tenyészkorú... 5069

KUVASZTI 6 házhozvétel... 5070

ELADÓ 300 darab magyar... 5071

CSERÉLYEK, pár méter... 5080

VEGYESEK

FELESJÁRÁS helyett keres... 4908

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

FELESJÁRÁS keresek 200... 5057

Minden gyártmányú mérő... LÁSZLÓESZIA műszaki és gépkereskedése Budapest, V. Alkotmány u. 25.

Balint Laszlo jobaháza... BERLET 600-800 holdas birtok... 4975

Berszállást vállal... ELADÁS ELADÓ Kereskedő... 5058

Kisvasúti síneket... PÁTRIA könyvkereskedés... 5071

ALKATRÉSZEK az ömlesztett... KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedés... 5081

HIRDETÉSEKET csak a hirdetési díj előzetes be-... 5081

Nem szükséges kiigénylési eljárást indítani az eredeti belga gyártmányú **AGRIBOP IV. B. jelzésű**

KALAPÁCSOSÓRLÓ

beszerzéséhez. Bőséges alkatrész-készlettel szállítjuk. Kérjen árajánlatot **Gép-osztályunktól**

Répafejelő késeket

rendeljen szövetkezetünk raktáráról.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 29. SZ.

Férfi kötött ingek

P 58-31

Meleg kötött áruk és takarók

800

Aranytex

Budapest, IX., Horváty István körút 11. (volt Vámház-ker) Telefon: 185-309

Tetováló készletek

nyulak, juhok, borjúk, szarvasmarhák, malacok, sertések részére.

Tetováló festékek

raktárról azonnal szállíthatók.

TRUMMER

Budapest, VII., Rottenbiller u. 5/c. Tel.: 428-748.

Engedélyezett

Gyapjút megfonja megfesti

650

Sárányi Lajos Budapest, VIII., Lósy Imre-utca 1. Telefon: 188-748

PÖHL HENRIK

magtermelő, vetőmag- és mezőgazdasági terménygyártó

Budapest, IV., Váci-utca 56/57. Telefon: 187453, 37-74. Áramfűző: 33.

ÉRTÉKESÍT bizományi alapon és **VÁSÁROL** saját számlára mindenféle **vetőmagot, mezőgazdasági terményt és árut** kis- és nagy-területben, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Ősziborsó vetőmagot szállítunk a magtermelés sorrendjében a vetélér és székért előzetes bejelentés esetén. Minta és ajánlat fenti címre küldendő.

Terménnyel ellátott gazdaság elvállal 80 darab növendékmarhát telelésre, vagy évestartásra istállóva súlyjavítással, vagy csak tartással, vagy ridegtartással. Állatorvosi felügyelet. Szálas- és szemestakarmányt minden tételben keresünk. Hadiüzemi élelmiszer számára keresünk juhot, birkát azonnalra.

Ajánlunk erdőtermelések és gazdaságok részére olcsó szalagfűrészgépet. Egyik közraktárunk kiegészítőből ajánlunk magas olajtartalmú, vegyelemzés szerint műtrágyát pótló égett takarmányt métermázsánként 11 pengő 50 fillér áron. Ajánlunk szőlő- és gyümölcs-gazdaságok részére **univerzális permetező-pótló: AOK** áron minden mennyiségben. Ugyancsak ajánlunk szőlőkötő-éshez **raffia-pótlót** minden mennyiségben. Ajánlunk **műtrágyát és kokszt** vagóntételben, cserére, hízalt marháért és sertésért. Vásárlási jegyet adunk. Ajánlunk **180 drb malacot** 25 kg-osat további tenyésztésre azonnalra, **120 darabot** 40 kg körül februári szállításra.

Mintával és árajánlattal szolgál:

MEZŐGAZDASÁGOK ÉRTÉKESÍTŐ ÉS BESZERZŐ IRODÁJA
Bpest, VII., Károly király-út 1. Tel.: 422-578.

Univerzális szítógépek elevátorral és elevátor nélkül **zúz, vág és tep. Répát vág.**

GÖZEKE

1943. év őszén nyomtatott Kemna 16-os teljes garnitúra éves tinókért vagy üszőkért **elcserélhető.**

Kontsek, Mátraverebély.

Készítünk vasból gépeket és kézhajtásos szén-, szalma-, len-, oirok-

SAJTOLÓKAT

mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtolt az eddigieknél. Gyártok barnaszéngenerátorokat.

BARTKÓ GYÖRGY GÉPÜZEME
Budapest, XIII., Szegedi-út 48. Telefon: 498-374.

Eladunk 100 darab részben törzskönyvezett szőke

mangalica anyakocát

és 400 darab 10 hetes szőke

mangalica választási malacot

Gróf Zichy Domonkos jószágfelügyelő-segé, Bodakajtor-Felsőszentiván. Telefon: Szekesfehervár 26. sz.

LÓPOKRÓCOK

amíg a készlet tart — raktárról szállíthatók.

Bácskai, kender lótakaró kb. 135x180 cm darabonként P **66.-**

Székely, színes, gyapjús, háziszóttasból, kb. 150x190 cm méret drb-ként ... P **108**

Ostorszjij 110 cm hosszúságban valódi erős **bőr-ből** darabonként P **1-23**

Postán, utánvétellel, a csomagolási önköltség felszámítása mellett.

SALVA műszaki cég **BUDAPEST, V., Csanády-u. 5.** Telefon: 298-559

Újra kapható a

Gyakorlati Gazdalexikon

(2 kötetben)

Ára: 56.- pengő.

Kapható a "PÁTRIA" könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R.-T.

Budapest, V., Arany János-utca 25.

BÄCHER-MELICHAR

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 52. | ÚJVIDÉK, GRÓF CSIANÓ-UTCA 24. TELEFON: 122-802. SÜRGÖNYCÍM: KULTUR BUDAPEST | TELEFON: 25-22. SÜRGÖNYCÍM: MELICHARUM ÚJVIDÉK

RINGHOFFER-TÁTRA-BÄCHER EGY- ÉS TÖBBVASÚ FOGATOS- ÉS TRAKTOREKÉK, KAPALÓK, KULTIVÁTOROK, TARCSÁSBORONÁK ES EGYÉB TALAJMŰVELŐ-ESZKÖZÖK.

EREDETI FR. MELICHAR VETŐGÉPEK, SORTRÁGYÁZÓ-VETŐGÉPEK, MŰTRÁGYASZÖRÖK, RÉPAVETŐGÉPEK, FÜKASZALÓK, ARATOGÉPEK.

EREDETI V. OT. DEYL CUKORRÉPA-KAPALÓK.

ALKATRÉSZEK AZ ÖSSZES MEZŐGAZDASÁGI GÉPEKHEZ.

JELENLEG RAKTÁRRÓL SZÁLLÍT KÉTVASÚ 5-ös és EGYVASÚ 7-es EKÉKET, LÓGEREBLYE FOGAKAT és KULTIVÁTOR RUGÓKAT.